

Համարը ՀՕ-48-Ն
Տիպը Օրենք
Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2016.05.25/41(1221) Հոդ.443
Ընդունող մարմինը ՀՀ Ազգային ժողով
Ստորագրող մարմինը ՀՀ Նախագահ
Վավերացնող մարմինը
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 04.06.2016

Տեսակը Հիմնական
Կարգավիճակը Գործում է
Ընդունման վայրը Երևան
Ընդունման ամսաթիվը 17.05.2016
Ստորագրման ամսաթիվը 23.05.2016
Վավերացման ամսաթիվը
Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

☐ Օճանուցում

1. Սույն օրենքի 23-րդ հոդվածը, ինչպես նաև 3-րդ, 5-րդ և 8-րդ գլուխների դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ից:
2. Սույն օրենքի 11-րդ գլխի դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2017 թվականի հունվարի 1-ից, բացառությամբ այլընտրանքային խափանման միջոցների և անվտանգության միջոցների հետ համակցված կիրառվող էլեկտրոնային հսկողության դրույթների, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ից:

☒ Կապեր այլ փաստաթղթերի հետ

ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2016 թվականի մայիսի 17-ին

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Գ Լ ՈՒ Խ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է պրոբացիայի նպատակները, խնդիրները, սկզբունքները, կազմակերպման և գործունեության հիմունքները, այլընտրանքային խափանման միջոցների, ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների, անվտանգության միջոցների, պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջան նշանակելու, պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ վերահսկողության իրականացման և խորհրդատվական զեկույցի տրամադրման կարգի, պրոբացիայի անչափահաս շահառուների նկատմամբ իրականացվող պրոբացիայի առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պրոբացիայի պետական ծառայության (այսուհետ՝ Պրոբացիայի ծառայության) գործունեության հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Պրոբացիայի մասին օրենսդրությունը

1. Պրոբացիայի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, սահմանադրական օրենքներով, Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով, Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքով, Հայաստանի Հանրապետության քրեակատարողական օրենսգրքով, «Քաղաքացիական ծառայության

մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, սույն օրենքով և այլ իրավական ակտերով:

Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

- 1) **պրոբացիա**՝ պրոբացիայի շահառուի սոցիալական վերահսկողության, ինչպես նաև հասարակության անվտանգության ապահովման նպատակով պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ օրենքով սահմանված կարգով կիրառված այլընտրանքային խափանման միջոցների, ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների, անվտանգության միջոցների, պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու և պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատելու հետևանքով փորձաշրջան նշանակելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժի կրումը հետաձգելու նկատմամբ վերահսկողության կատարում ու վերասոցիալականացման իրականացում հասարակությունում՝ անձի նկատմամբ հսկողություն, ուղղորդում և աջակցություն իրականացնելու միջոցով.
- 2) **էլեկտրոնային հսկողություն**՝ ռադիոալիքային, կենսաչափական, արբանյակային կամ այլ միջոցներով հսկողություն անձի գտնվելու վայրի, տեղաշարժի և վարքագծի նկատմամբ.
- 3) **պրոբացիայի ծառայություն**՝ պրոբացիա իրականացնող իրավասու պետական մարմին.
- 4) **պրոբացիայի ծառայող**՝ պրոբացիայի ծառայությունում քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկով նախատեսված պաշտոն զբաղեցնող անձ.
- 5) **պրոբացիայի շահառու**՝ անձ, որի նկատմամբ կիրառվել է այլընտրանքային խափանման միջոց, կամ նշանակվել ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժ կամ անվտանգության միջոց, կամ նրա նկատմամբ պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու կամ նրան պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատելու դեպքում նշանակվել է փորձաշրջան, կամ նա պատիժը կրելուց ազատվել է, կամ նրա պատժի կրումը հետաձգվել է, կամ որը մասնակցում է հաշտարարության գործընթացի (բացառությամբ տուժողի և տուժողի իրավահաջորդի), կամ որի վերաբերյալ պետք է ներկայացվի խորհրդատվական զեկույց.
- 6) **անձնական գործ**՝ պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ փաստաթղթերի փաթեթ.
- 7) **տվյալների շտեմարան**՝ պրոբացիայի շահառուների անձնական գործերի և պրոբացիայի ծառայության գործունեության վերաբերյալ էլեկտրոնային և թղթային տեղեկությունների ամբողջություն.
- 8) **պրոբացիայի շահառուի հաշվառման քարտ**՝ պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ համառոտ տեղեկություններ պարունակող փաստաթուղթ.
- 9) **խորհրդատվական զեկույց**՝ պրոբացիայի ծառայության կողմից, սույն օրենքին համապատասխան, պրոբացիայի շահառուի մասին ներկայացվող տեղեկություններ պարունակող փաստաթուղթ.
- 10) **հաշտարարություն**՝ բանակցություններ, որոնց նպատակն է հաշտեցնել պրոբացիայի շահառուին և տուժողին.
- 11) **հետպատժյա փուլ**՝ պատժի կրումից հետո մինչև դատվածության մարումը կամ օրենքով սահմանված կարգով դրա հանումը պրոբացիայի ծառայության կողմից իրականացվող գործառնությունների իրականացման ժամանակահատվածը.
- 12) **վերահսկողության պլան**՝ փաստաթուղթ, որով սահմանված են պրոբացիայի շահառուի վերահսկողության ենթակա գործողությունները և դրանց կատարման ժամկետները, իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում անձի հետ տարվող վերասոցիալականացման միջոցառումները և ծրագրերը (այսուհետ՝ վերասոցիալականացման միջոցառումներ).
- 13) **վերասոցիալականացում**՝ պրոբացիայի շահառուների հետ տարվող սոցիալ-հոգեբանական աշխատանքների, միջոցառումների և ծրագրերի, իրավական և հոգեբանական աջակցություն ցուցաբերելու, հասարակությունում վերահսկողություն և օրինապահ վարքագիծ ձևավորելու գործընթացների ամբողջություն.
- 14) **ռիսկերի և պահանջումների գնահատում**՝ պրոբացիայի շահառուի կողմից կատարված կամ ենթադրյալ կատարված արարքի պատճառների վերհանում և այնպիսի միջոցների պլանավորում, որոնք հնարավորություն կտան նվազեցնել կատարված կամ ենթադրյալ կատարված հանցագործության կրկնության հավանականությունը.
- 15) **կամավոր**՝ պրոբացիայի ծառայության առջև դրված խնդիրների լուծման նպատակով կամավոր հիմունքներով պրոբացիայի ծառայության գործառնությունների իրականացմանն օժանդակող անձ:

Հոդված 4. Պրոբացիայի նպատակներն ու խնդիրները

1. Պրոբացիայի նպատակներն են՝

- 1) քրեական վարույթի ընթացքում մեղադրյալի հնարավոր անօրինական վարքագծի կանխման ու դատարանի կողմից նրա վրա դրված պարտականությունների կատարման ապահովմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը՝ այլընտրանքային խափանման միջոցների կիրառումն ապահովելու միջոցով.
- 2) հանցագործության համար մեղավոր ճանաչված անձի նկատմամբ դատական ակտով նշանակված պատժի և հարկադրանքի այլ միջոցների կատարման միջոցով սոցիալական արդարության վերականգնումը, պատժի ենթարկված անձի վերասոցիալականացումը, իսկ պրոբացիայի անչափահաս շահառուների նկատմամբ նաև նրա ֆիզիկական և

հոգեկան բնականոն զարգացման ապահովումը, նրա դաստիարակումը և այլ անձի բացասական ազդեցությունից պաշտպանությունը:

3) հասարակության անվտանգության ապահովումը՝ կրկնահանցագործության կանխարգելման և կրճատման միջոցով:

4) պրոբացիայի շահառուին և տուժողին (տուժողի իրավահաջորդին) հաշտեցնելը:

5) քրեական արդարադատության իրականացման աջակցությունը:

2. Պրոբացիայի խնդիրներն են

1) քրեական վարույթի ընթացքում սույն օրենքով նախատեսված այլընտրանքային խափանման միջոցների կատարումը:

2) ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների և դատարանի կիրառած հարկադրանքի այլ միջոցների կատարումը:

3) ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների և այլընտրանքային խափանման միջոցների կատարման անհատական պլանավորման իրականացումը՝ գնահատելով ռիսկերը և հաշվի առնելով պրոբացիայի շահառուի կարիքները:

4) պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու, պատիժն ավելի մեղմ պատժով փոխարինելու, դատվածությունը հանելու վերաբերյալ պրոբացիայի շահառուի մասին խորհրդատվական զեկույցների տրամադրումը:

5) պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջանի մեջ գտնվող կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ սահմանված վերահսկողության իրականացումը:

6) պրոբացիայի շահառուի և տուժողի (տուժողի իրավահաջորդի) միջև հաշտարարության իրականացումը:

Գ Լ ՈՒ Խ 2

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 5. Տարբերակման և անհատականացման սկզբունքը

1. Սույն օրենքով նախատեսված խնդիրների լուծման համար պրոբացիայի ծառայությունը տարբերակում է պրոբացիայի յուրաքանչյուր շահառուի անձը, մշակում է նրա ուղղման, վերասոցիալականացման և օրինապահ վարքագիծը խթանելու անհատական ծրագիր՝ հաշվի առնելով կատարած հանցանքը և անձի սոցիալ-հոգեբանական վիճակը, ինչպես նաև պրոբացիայի ծառայության անչափահաս շահառուների լավագույն շահը: Անչափահաս շահառուի լավագույն շահերի ապահովումն ուղղված է նրա իրավունքների արդյունավետ և ամբողջական իրականացմանը, ինչպես նաև անչափահաս շահառուի զարգացմանը՝ հաշվի առնելով անչափահաս շահառուի մտավոր և ֆիզիկական կարիքները, այդ կարիքների բավարարման համար համապատասխան խնամքի առկայությունը, անչափահաս շահառուի զարգացման համար ծնողի և ընտանիքի այլ անդամների հետ շփվելու կարևորությունը, ինչպես նաև անչափահաս շահառուի մշակութային, լեզվական, հոգևոր կամ կրոնական կապերը և դաստիարակությունն ու նշանակությունն ընտանեկան միջավայրում և այլ կարիքները և պահանջները:

Հոդված 6. Զուգակցման սկզբունքը

1. Պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ կիրառված պատիժը և հարկադրանքի այլ միջոցները կարող են զուգակցվել անձի ուղղմանն ու վերասոցիալականացմանն ուղղված՝ օրենքով նախատեսված այլ միջոցների հետ:

Հոդված 7. Համագործակցության սկզբունքը

1. Պրոբացիայի ծառայության գործունեությունը հիմնված է պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հասարակական և այլ կազմակերպությունների հետ համագործակցության վրա:
2. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրենց իրավասությունների սահմաններում աջակցում են պրոբացիայի ծառայությանը՝ վերջինիս խնդիրների իրականացման ընթացքում:

Հոդված 8. Գաղտնիության սկզբունքը

1. Պրոբացիայի ծառայության գործունեության ընթացքում ապահովվում է պրոբացիայի շահառուին վերաբերող տեղեկությունների գաղտնիությունը:

2. Պրոբացիայի ծառայողն առանց պրոբացիայի ծառայության շահառուի համաձայնության նրա վերաբերյալ կարող է սույն օրենքով սահմանված դեպքերում տեղեկություններ հավաքել, պահել, օգտագործել կամ փոխանցել բացառապես օրենքով իրեն վերապահված լիազորությունների շրջանակում՝ նվազագույնի հասցնելով միջամտությունը շահառուի անձնական կյանքին և ապահովելով իրեն հայտնի դարձած տեղեկությունների գաղտնիությունը:

Հոդված 9. Հաշտեցման սկզբունքը

1. Պրոբացիայի ծառայությունը պրոբացիայի շահառուի վերատցիալականացման միջոցառումների շրջանակում կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում աջակցում է պրոբացիայի շահառուի և տուժողի (տուժողի իրավահաջորդի) հաշտեցմանը:

Հոդված 10. Աջակցության սկզբունքը

1. Պրոբացիայի ծառայությունը վերատցիալականացման միջոցառումների շրջանակում ապահովում է պրոբացիայի շահառուների մշտական աջակցություն՝ նրանց տրամադրվող օգնության և խորհրդատվության միջոցով:

Հոդված 11. Համաձայնության սկզբունքը

1. Պրոբացիայի ծառայության կողմից որոշումների կայացման, ինչպես նաև վերահսկողության պլանի մշակման ընթացքում հնարավորինս հաշվի են առնվում պրոբացիայի շահառուի կարծիքը և համաձայնությունը, ինչպես նաև հնարավորինս ապահովվում է նրա ներգրավվածությունը դրանց կայացման և մշակման գործընթացին:

Գ Լ ՈՒ Խ 3

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽԱՓԱՆՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Հոդված 12. Այլընտրանքային խափանման միջոցի կատարման ապահովումը

1. Այլընտրանքային խափանման միջոցի կատարումը սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում և կարգով ապահովում է պրոբացիայի շահառուի մշտական բնակության վայրի պրոբացիայի ծառայության տարածքային մարմինը (սույն գլխում այսուհետ՝ տարածքային մարմին), իսկ մշտական բնակության վայր չունեցող կամ օտարերկրյա քաղաքացի կամ քաղաքացիություն չունեցող անձանց դեպքում՝ նրա փաստացի բնակության վայրի կամ դատարանի կամ քրեական վարույթն իրականացնող մարմնի (սույն գլխում այսուհետ՝ իրավասու մարմին) որոշման մեջ նշված վայրի տարածքային մարմինը:

2. Տարածքային մարմինը վերահսկողություն է իրականացնում իրավասու մարմնի որոշմամբ պրոբացիայի շահառուի վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ:

3. Այլընտրանքային խափանման միջոց կիրառելու մասին իրավասու մարմնի որոշումն ստանալուց հետո պրոբացիայի ծառայողն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարզում է պրոբացիայի շահառուի գտնվելու վայրը, նրա հետ կապ է հաստատում, նրան պատշաճ ծանուցում է տարածքային մարմնի ներկայանալու վերաբերյալ, իսկ տնային կալանք այլընտրանքային խափանման միջոցի դեպքում այցելում է պրոբացիայի շահառուի բնակության վայր, կազմում պրոբացիայի շահառուի անձնական գործ, վերահսկողության պլան, լրացնում հաշվառման քարտ: Վերահսկողության սկիզբը հաշվվում է պրոբացիայի շահառուին հաշվառման վերցնելու պահից:

4. Պրոբացիայի շահառուի՝ տարածքային մարմնի չներկայանալու դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պարտավոր է այցելել նրա բնակության կամ աշխատանքի վայր՝ պարզելու չներկայանալու պատճառները, որի մասին կազմում է արձանագրություն:

5. Պրոբացիայի շահառուին չհայտնաբերելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում իրավասու մարմնին:

6. Այլընտրանքային խափանման միջոց կիրառած իրավասու մարմնի որոշման հիման վրա և դրա շրջանակում, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ ռիսկերի և պահանջումների գնահատման հիման վրա պրոբացիայի ծառայողը վերահսկողության պլանում սահմանում է պրոբացիայի շահառուի վերահսկողության ենթակա գործողությունները և դրանց կատարման ժամկետները, իրավունքներն ու պարտականությունները, դրանք խախտելու համար օրենքով սահմանված պատասխանատվությունը:

7. Այլընտրանքային խափանման միջոց կիրառելու մասին իրավասու մարմնի որոշման հիման վրա պրոբացիայի

ծառայողն այցելում է պրոբացիայի շահառուի բնակության կամ աշխատանքի վայր, ինչպես նաև այլ վայր, որտեղ իրավասու մարմնի որոշմամբ պրոբացիայի շահառուին արգելված է այցելել, պրոբացիայի շահառուի վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով, որի արդյունքում կազմվում է արձանագրություն:

8. Պրոբացիայի ծառայողի ծառայողական վկայականի ներկայացման դեպքում պրոբացիայի շահառուի բնակության վայրի անվտանգությունը կամ կառավարումն իրականացնող մարմինները, կազմակերպությունները, պրոբացիայի շահառուի աշխատավայրի վարչակազմը, ինչպես նաև այն վայրերի վարչակազմերը, որտեղ իրավասու մարմնի որոշմամբ պրոբացիայի շահառուին արգելված է այցելել, պարտավոր են ապահովել պրոբացիայի ծառայողի ազատ մուտքն ու ելքը նշված վայրեր:

9. Այլընտրանքային խափանման միջոց կիրառելու մասին իրավասու մարմնի որոշման հիման վրա պրոբացիայի շահառուի կողմից իր բնակության կամ աշխատանքի վայր մուտքը և ելքը արգելելու կամ պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան 12 ժամվա ընթացքում ուղարկում քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին: Այլ անձանց կողմից պրոբացիայի շահառուի բնակության կամ աշխատանքի վայր մուտքը և ելքն արգելելու կամ պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում դատարան:

10. Դատական ակտի հիման վրա այլընտրանքային խափանման միջոցների կատարումն իրականացվում է էլեկտրոնային հսկողության միջոցների կիրառմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան:

11. Տարածքային մարմինն այլընտրանքային խափանման միջոց կիրառած իրավասու մարմնի որոշմամբ սահմանված կոնկրետ սահմանափակումների վերաբերյալ կազմում է հաշվետվություն, որն իրավասու մարմնի նշած պարբերականությամբ ներկայացվում է քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին:

12. Պրոբացիայի շահառուի կողմից իրավասու մարմնի որոշման հիման վրա կիրառվող այլընտրանքային խափանման միջոցի պայմանների խախտման դեպքում տարածքային մարմինը, ներքին կանոնակարգի համաձայն, միջոցներ է ձեռնարկում պրոբացիայի շահառուին հայտնաբերելու և իրավասու մարմնի որոշման հիման վրա կիրառվող սահմանափակումների կատարումն ապահովելու ուղղությամբ, անհապաղ հայտնում է քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին, անհրաժեշտության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը (այսուհետ՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն) կամ այլ համապատասխան մարմիններին և իր իրավասությունների սահմաններում աջակցում նրանց:

13. Այլընտրանքային խափանման միջոցի կիրառման ավարտից կամ դադարեցվելուց հետո տարածքային մարմինը պրոբացիայի շահառուին տալիս է տեղեկանք այլընտրանքային խափանման միջոցի կիրառման ավարտի կամ դադարեցման մասին և այդ մասին հայտնում է իրավասու մարմնին, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը, իսկ անձնական գործն արխիվացվում է:

14. Իրավասու մարմնի որոշմամբ սահմանված կոնկրետ սահմանափակումների վերաբերյալ կազմվող հաշվետվության, պրոբացիայի ծառայողի այցելության արդյունքում, ինչպես նաև պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում կազմվող և քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին ներկայացվող արձանագրությունների և պրոբացիայի ծառայության կողմից օգտագործվող այլ փաստաթղթերի ձևերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:

Հոդված 13. Տնային կալանքի և վարչական հսկողության կատարման առանձնահատկությունները

1. Տնային կալանք կամ վարչական հսկողություն կիրառելու մասին դատական ակտն ստանալուց հետո պրոբացիայի ծառայողն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում գրանցում է պրոբացիայի շահառուին և նրան հսկողության ընդունելու մասին տեղյակ պահում քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին:

2. Տնային կալանք կամ վարչական հսկողություն կիրառելու մասին դատական ակտի պահանջները պարտադիր են պրոբացիայի շահառուի բնակության վայրի անվտանգությունը կամ կառավարումն իրականացնող մարմինների, կազմակերպությունների, աշխատավայրի վարչակազմի, ինչպես նաև այն վայրերի վարչակազմերի համար, որտեղ դատարանի որոշմամբ պրոբացիայի շահառուին արգելված է այցելել:

Հոդված 14. Սույն օրենքով չնախատեսված այլ այլընտրանքային խափանման միջոցների կատարումը

1. Պրոբացիայի ծառայությունն ապահովում է նաև այլ այլընտրանքային խափանման միջոցների կատարումը, եթե դա նախատեսված է Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքով:

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԶՐԿԵԼՈՒ ՀԵՏ ՉԿԱՊՎԱԾ ՊԱՏԻԺՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Հոդված 15. Ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների կատարման կարգը

1. Պրոբացիայի ծառայությունն օրենքով սահմանված կարգով կատարում է ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժները, իրականացնում է վերահսկողություն և վերատեսչականացման աշխատանքներ:
2. Ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների կատարման կարգն ու պայմանները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության քրեակատարողական օրենսգրքով և դրա հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած՝ պրոբացիայի ծառայության ներքին կանոնակարգով:

Գ Լ ՈՒ Խ 5

ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Հոդված 16. Անվտանգության միջոցի կատարման ապահովումը

1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով սահմանված անվտանգության միջոցի կատարումն ապահովում է պրոբացիայի շահառուի մշտական բնակության վայրի պրոբացիայի ծառայության տարածքային մարմինը (սույն գլխում այսուհետ՝ տարածքային մարմին), իսկ մշտական բնակության վայր չունեցող կամ օտարերկրյա քաղաքացի կամ քաղաքացիություն չունեցող անձանց դեպքում՝ նրա փաստացի բնակության վայրի կամ համապատասխան բժշկական հաստատության գործունեության վայրի կամ դատական ակտի մեջ նշված վայրի տարածքային մարմինը:
2. Տարածքային մարմինը վերահսկողություն է իրականացնում դատական ակտով պրոբացիայի շահառուի վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ:
3. Անվտանգության միջոց նշանակելու մասին դատական ակտն ստանալուց հետո պրոբացիայի ծառայությունն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարզում է պրոբացիայի շահառուի գտնվելու վայրը, նրա հետ կապ է հաստատում, նրան պատշաճ ծանուցում է տարածքային մարմին ներկայանալու վերաբերյալ, կազմում է պրոբացիայի շահառուի անձնական գործ, վերահսկողության պլան, լրացնում հաշվառման քարտ: Վերահսկողության սկիզբը հաշվվում է պրոբացիայի շահառուին հաշվառման վերցնելու պահից:
4. Պրոբացիայի շահառուի կողմից առաջին անգամ անհարգելի պատճառով չներկայանալու առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն: Սույն մասով նախատեսված արարքը վարչական տույժի միջոց կիրառելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, կրկին կատարելու դեպքում տարածքային մարմինն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և անվտանգության միջոցի տեսակը փոխելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:
5. Անվտանգության միջոցներ նշանակելու մասին դատական ակտի հիման վրա և դրա շրջանակում, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ ռիսկերի և պահանջումների գնահատման հիման վրա վերահսկողության պլանում պրոբացիայի ծառայողը սահմանում է պրոբացիայի շահառուի վերահսկողության ենթակա գործողությունները և դրանց կատարման ժամկետները, իրավունքներն ու պարտականությունները, դրանք խախտելու համար օրենքով սահմանված պատասխանատվությունը, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի վերատեսչականացմանն ուղղված անհատական ծրագիրը:
6. Պրոբացիայի շահառուի՝ տարածքային մարմին չներկայանալու դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պարտավոր է այցելել նրա բնակության կամ աշխատանքի վայրը՝ պարզելու չներկայանալու պատճառները, որի մասին կազմում է արձանագրություն:
7. Պրոբացիայի շահառուին չհայտնաբերելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում իրավասու մարմին:
8. Պրոբացիայի ծառայողն այցելում է պրոբացիայի շահառուի բնակության, աշխատանքի, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող, հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկի, համապատասխան կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառման իրականացման վայր կամ այն վայրը, որտեղ անձին արգելված է այցելել, դատարանի կողմից պրոբացիայի շահառուի վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու, դատական ակտի պահանջների կատարման մասին պարզաբանումներ ստանալու նպատակով, որի արդյունքում կազմվում է արձանագրություն:
9. Անվտանգության միջոց կիրառելու մասին դատական ակտի պահանջները պարտադիր են պրոբացիայի շահառուի բնակության վայրի անվտանգությունը կամ կառավարումն իրականացնող մարմինների, կազմակերպությունների, աշխատավայրի, բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայություններ մատուցող մարմնի կամ կազմակերպության, հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկի, համապատասխան կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ

միջոցառման իրականացման վայրի վարչակազմի, ինչպես նաև այն վայրերի վարչակազմերի համար, որտեղ դատարանի որոշմամբ պրոբացիայի շահառուին արգելված է այցելել:

10. Սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված մարմինները պրոբացիայի ծառայողի վկայականի ներկայացման դեպքում պարտավոր են ապահովել վերջինիս ազատ մուտքն ու ելքը նշված վայրեր:

11. Անվտանգության միջոց կիրառելու մասին դատական ակտի հիման վրա պրոբացիայի շահառուի բնակության, աշխատանքի, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող, հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկի, համապատասխան կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառման իրականացման վայր մուտքը և ելքն արգելելու կամ պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում իրավասու մարմին:

12. Դատական ակտի հիման վրա անվտանգության միջոցների կատարումը կարող է իրականացվել էլեկտրոնային հսկողության միջոցների կիրառմամբ կամ առանց դրա:

13. Պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտի հիման վրա կիրառվող սահմանափակումների խախտման դեպքում տարածքային մարմինը, ներքին կանտոնակարգի համաձայն, միջոցներ է ձեռնարկում դատական ակտի հիման վրա կիրառվող սահմանափակումների կատարումն ապահովելու ուղղությամբ, խախտման մասին անհապաղ հայտնում է քրեական վարույթն իրականացնող մարմինին, անհրաժեշտության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը կամ այլ համապատասխան մարմիններին և իր իրավասությունների սահմաններում աջակցում նրանց, ինչպես նաև օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով միջնորդություն ներկայացնում դատարան՝ անվտանգության միջոցը փոխելու վերաբերյալ:

14. Անվտանգության միջոցի կիրառման ավարտից կամ դադարեցվելուց հետո տարածքային մարմինը պրոբացիայի շահառուին տալիս է տեղեկանք անվտանգության միջոցի կիրառման ավարտի կամ դադարեցման մասին և այդ մասին հայտնում է դատական ակտը կայացրած դատարանին, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն, անհրաժեշտության դեպքում՝ համապատասխան բժշկական կազմակերպության վարչակազմ կամ այլ հաստատություն, իսկ անձնական գործն արխիվացվում է:

15. Դատական ակտով սահմանված կոնկրետ սահմանափակումների վերաբերյալ կազմվող հաշվետվության, պրոբացիայի ծառայողի այցելության արդյունքում, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի բնակության, աշխատանքի, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող, հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկի, համապատասխան կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ ծրագրի իրականացման վայր մուտքը և ելքը արգելելու, պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում կազմվող և քրեական վարույթն իրականացնող մարմին ներկայացվող արձանագրությունների և պրոբացիայի ծառայության կողմից օգտագործվող այլ փաստաթղթերի ձևերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:

Հոդված 17. Որոշակի վայրեր այցելելու արգելքի կատարման առանձնահատկությունները

1. Դատական ակտով կիրառված որոշակի վայրեր այցելելու արգելքի պահանջները կատարելուց քրեական պատասխանատվության տարիքի հասած պրոբացիայի շահառուի կողմից հրաժարվելու կամ խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և հաղորդում ներկայացնում դատախազություն:

2. Դատական ակտով կիրառված որոշակի վայրեր այցելելու արգելքի պահանջները քրեական պատասխանատվության տարիքի չհասած պրոբացիայի շահառուի կողմից խախտելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և անվտանգության միջոցի տեսակը փոխելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Հոդված 18. Հոգեբանական օգնություն ստանալու պարտականության կատարման առանձնահատկությունները

1. Դատական ակտով կիրառված հոգեբանական օգնություն ստանալու պարտականության պահանջները կատարելուց քրեական պատասխանատվության տարիքի հասած պրոբացիայի շահառուի կողմից հրաժարվելու կամ խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և հաղորդում ներկայացնում դատախազություն:

2. Հոգեբանական օգնություն ստանալու պարտականության պահանջները քրեական պատասխանատվության տարիքի չհասած պրոբացիայի շահառուի կողմից խախտելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և անվտանգության միջոցի տեսակը փոխելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

3. Հոգեբանական օգնություն ստանալու պարտականության կատարման ընթացքում պրոբացիայի ծառայողը կարող

է հոգեբանական օգնություն ստանալու տևողությունը կրճատելու կամ երկարաձգելու մասին միջնորդություն ներկայացնել դատարան:

4. Հոգեբանական օգնություն ստանալու պարտականության կիրառման անհրաժեշտության բացակայության դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և հոգեբանական օգնություն ստանալու պարտականության կիրառումը դադարեցնելու մասին միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Հոդված 19. Վարքագծի նկատմամբ հատուկ հսկողության կատարման առանձնահատկությունները

1. Պրոբացիայի ծառայողը դատական ակտով սահմանված կոնկրետ սահմանափակումների պահպանման ընթացքի վերաբերյալ կազմում է հաշվետվություն, որը դատարանի նշած պարբերականությամբ ներկայացվում է դատարան:

2. Պրոբացիայի ծառայողը վերահսկողություն է իրականացնում պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված՝ ոգելից խմիչքներից (ալկոհոլից), թմրամիջոցներից, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերից ունեցած կախվածությունից բուժման կուրս անցնելու պարտականության կատարման նկատմամբ:

3. Պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված՝ ոգելից խմիչքներից (ալկոհոլից), թմրամիջոցներից, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերից ունեցած կախվածությունից բուժման կուրս անցնելու պարտականության խախտման յուրաքանչյուր դեպքում համապատասխան բժշկական հաստատությունը պարտավոր է խախտումը հայտնաբերելու պահից անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ մասին հայտնել պրոբացիայի ծառայողին:

4. Պրոբացիայի շահառուի կողմից ոգելից խմիչքների (ալկոհոլի), թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի օգտագործման վերաբերյալ հիմնավոր կասկածի առկայության դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պատճառաբանված որոշում է կայացնում պրոբացիայի շահառուի օրգանիզմում ոգելից խմիչքների (ալկոհոլի), թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի առկայության վերաբերյալ հետազոտություն անցնելու մասին՝ պատշաճ ծանուցելով պրոբացիայի շահառուին: Որոշմամբ սահմանված ժամկետում պրոբացիայի շահառուի կողմից հետազոտություն անցնելուց խուսափելը կամ հրաժարվելը առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն: Հետազոտությունների անցկացման հետ կապված բոլոր ծախսերը կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի հաշվին:

5. Վարքագծի նկատմամբ հատուկ հսկողություն նշանակելու մասին դատական ակտի կատարման ընթացքում տարածքային մարմինը կարող է վարքագծի նկատմամբ հատուկ հսկողության տևողությունը կրճատելու կամ երկարաձգելու միջնորդություն ներկայացնել դատարան:

6. Վարքագծի նկատմամբ հատուկ հսկողության կիրառման անհրաժեշտության բացակայության դեպքում տարածքային մարմինը վարքագծի նկատմամբ հատուկ հսկողության կիրառումը դադարեցնելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

7. Վարքագծի նկատմամբ հատուկ հսկողության ենթարկվելուց կամ սահմանված պահանջները կատարելուց հրաժարվելու կամ խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և հաղորդում ներկայացնում դատախազություն:

Հոդված 20. Ընտանեկան հսկողության կատարման առանձնահատկությունները

1. Դատական ակտով սահմանված ընտանեկան հսկողության պահանջների կատարումը գնահատելու և վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով պրոբացիայի ծառայողն առավելագույն ամփառ երկու անգամ այցելում է պրոբացիայի շահառուի բնակության վայր, որի արդյունքում կազմվում է արձանագրություն:

2. Պրոբացիայի ծառայողը վերահսկողություն է իրականացնում պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված՝ ոգելից խմիչքներից (ալկոհոլից), թմրամիջոցներից, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերից ունեցած կախվածությունից բուժման կուրս անցնելու պարտականության կատարման նկատմամբ:

3. Պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված՝ ոգելից խմիչքներից (ալկոհոլից), թմրամիջոցներից, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերից ունեցած կախվածությունից բուժման կուրս անցնելու պարտականության խախտման յուրաքանչյուր դեպքում համապատասխան բժշկական հաստատությունը պարտավոր է խախտումը հայտնաբերելու պահից անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ մասին հայտնել պրոբացիայի ծառայողին:

4. Պրոբացիայի շահառուի կողմից ոգելից խմիչքների (ալկոհոլի), թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի օգտագործման վերաբերյալ հիմնավոր կասկածի առկայության դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պատճառաբանված որոշում է կայացնում պրոբացիայի շահառուի օրգանիզմում ոգելից խմիչքների (ալկոհոլի), թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի առկայության վերաբերյալ հետազոտություն անցնելու մասին՝ պատշաճ ծանուցելով պրոբացիայի շահառուին: Որոշմամբ սահմանված ժամկետում պրոբացիայի շահառուի կողմից հետազոտություն անցնելուց խուսափելը կամ հրաժարվելը առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն: Հետազոտությունների անցկացման հետ

կապված բոլոր ծախսերը կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի հաշվին:

5. Պրոբացիայի ծառայողն անհրաժեշտության դեպքում ընտանեկան հսկողության սահմանման տևողությունը կրճատելու կամ երկարաձգելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

6. Պրոբացիայի ծառայողն ընտանեկան հսկողության կիրառման անհրաժեշտության բացակայության դեպքում միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

7. Պրոբացիայի շահառուի կողմից ընտանեկան հսկողության ենթարկվելուց կամ սահմանված պահանջները կատարելուց հրաժարվելու կամ խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և անվտանգության այլ միջոց կիրառելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Հոդված 21. Հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկում տեղավորման կատարման առանձնահատկությունները

1. Դատական ակտով սահմանված հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկում տեղավորման կատարման ընթացքում պրոբացիայի ծառայողը հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկում տեղավորման տևողությունը կրճատելու կամ երկարաձգելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

2. Պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկում տեղավորման հետագա իրականացման անհրաժեշտության բացակայության դեպքում պրոբացիայի ծառայողը հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկում տեղավորման իրականացումը դադարեցնելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Հոդված 22. Կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառումներին ներգրավման կատարման առանձնահատկությունները

1. Դատական ակտով սահմանված կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառումներին ներգրավման մասին դատական ակտի կատարման ընթացքում պրոբացիայի ծառայողը կարող է կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառումներին պրոբացիայի շահառուի ներգրավման տևողությունը կրճատելու կամ երկարաձգելու միջնորդություն ներկայացնել դատարան:

2. Կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառումներին ներգրավման անհրաժեշտության բացակայության դեպքում պրոբացիայի ծառայողը կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառումներին պրոբացիայի շահառուի ներգրավման իրականացումը դադարեցնելու վերաբերյալ միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

3. Կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ միջոցառումներին մասնակցելուց հրաժարվելու կամ խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և անվտանգության այլ միջոց կիրառելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Գ Լ ՈՒ Խ 6

ՊՐՈԲԱՅԻԱՅԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ ՊԱՏԻԺԸ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆՈՐԵՆ ԶԿԻՐԱՌԵԼՈՒ, ՊԱՏԻԺԸ ԿՐԵԼՈՒՅ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԱԶՍԵԼՈՒ, ՊԱՏԻԺՆ ԱՎԵԼԻՒ ՄԵՂՄ ՊԱՏԺՈՎ ՓՈԽԱՐԻՆԵԼՈՒ, ԴԱՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆԵԼՈՒ, ՊԱՏԻԺԸ ՀԵՏԱԶԳԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ

Հոդված 23. Պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու, պատիժն ավելի մեղմ պատժով փոխարինելու, դատվածությունը հանելու վերաբերյալ պրոբացիայի ծառայության կողմից խորհրդատվական զեկույցներ տրամադրելը

1. Պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու, պատիժն ավելի մեղմ պատժով փոխարինելու, դատվածությունը հանելու վերաբերյալ խորհրդատվական զեկույց տրամադրում է պրոբացիայի շահառուի մշտական բնակության վայրի պրոբացիայի ծառայության տարածքային մարմինը (սույն գլխում այսուհետ՝ տարածքային մարմին), իսկ մշտական բնակության վայր չունեցող կամ օտարերկրյա քաղաքացի կամ քաղաքացիություն չունեցող անձանց դեպքում՝ նրա փաստացի բնակության վայրի կամ համապատասխան դատարանի դատական տարածքում գտնվող կամ պատժի կրման վայրի տարածքային մարմինը:

2. Դատարանի պահանջի հիման վրա տարածքային մարմինը դատվածությունը հանելու վերաբերյալ ներկայացնում է խորհրդատվական զեկույց: Պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու, պատժի չկրած մասն ավելի

մեղմ պատժատեսակով փոխարինելու հարցերով անկախ հանձնաժողովի կամ դատարանի պահանջի հիման վրա տարածքային մարմինը պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու կամ պատիժն ավելի մեղմ պատժով փոխարինելու վերաբերյալ ներկայացնում է խորհրդատվական զեկույց:

3. Խորհրդատվական զեկույց տրամադրելու համար տարածքային մարմինն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարզում է պրոբացիայի շահառուի գտնվելու վայրը, կապ է հաստատում և հանդիպում նրա հետ, համապատասխան քրեակատարողական հիմնարկից պահանջում է անձի անձնական գործը կամ տեղում ծանոթանում է անձնական գործին և կազմում է պրոբացիայի շահառուի անձնական գործը:

4. Պրոբացիայի շահառուին չհայտնաբերելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում խորհրդատվական զեկույց պահանջած մարմին:

5. Պրոբացիայի ծառայողը տվյալների շտեմարանում առկա տեղեկությունների, անձնական գործի, պրոբացիայի շահառուի, նրա ուսման կամ աշխատանքի վայրի վարչակազմի, ընտանիքի անդամների, ազգականների, ընկերների, հարևանների հետ հանդիպումների, հարցումների արդյունքում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, հիմնարկներից և այլ կազմակերպություններից ստացված տեղեկությունների, ինչպես նաև համապատասխան քրեակատարողական հիմնարկի ծառայողների և այլ անձանց տրամադրած տվյալների հիման վրա կազմում է խորհրդատվական զեկույց և ներկայացնում խորհրդատվական զեկույց պահանջած մարմին:

6. Պրոբացիայի շահառուն սեփական նախաձեռնությամբ կարող է իր վերաբերյալ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկություններ ներկայացնել խորհրդատվական զեկույցում ներառելու նպատակով:

7. Խորհրդատվական զեկույցի մեջ նշվում են պրոբացիայի շահառուի՝

- 1) անունը, ազգանունը, հայրանունը.
- 2) ծննդյան օրը, ամիսը, տարին.
- 3) անձի սոցիալ-հոգեբանական բնութագիրը.
- 4) աշխատունակությունը, աշխատանքային ստաժը և զբաղմունքի տեսակը.
- 5) կրթությունը.
- 6) առողջական վիճակը.
- 7) սոցիալական, գույքային դրությունը.
- 8) ընտանեկան դրությունը և խնամքի տակ գտնվող անձանց առկայությունը.
- 9) բնակության մշտական վայրի առկայությունը.
- 10) որոշակի հակումները, հնարավոր կախվածությունները, նախասիրությունները.
- 11) արարքի բնույթն ու հանրության համար վտանգավորության աստիճանը.
- 12) իր կատարած հանցանքի նկատմամբ ունեցած վերաբերմունքը.
- 13) քրեակատարողական հիմնարկում գտնվելու ընթացքում դրսևորած վարքագիծը, աշխատանքային գործունեությունն ու մասնակցությունը մշակութային, կրթական միջոցառումներին.
- 14) ուղղմանը և վերասոցիալականացմանը վերաբերող տվյալներ.
- 15) այլ հանգամանքներ:

8. Պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու, պատիժն ավելի մեղմ պատժով փոխարինելու, դատվածությունը հանելու վերաբերյալ խորհրդատվական զեկույցի կազմման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:

Հոդված 24. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջանի մեջ գտնվող կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ վերահսկողության իրականացումը

1. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջանի մեջ գտնվող կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ սահմանված վերահսկողությունն իրականացնում է նրա մշտական բնակության վայրի տարածքային մարմինը, իսկ մշտական բնակության վայր չունեցող կամ օտարերկրյա քաղաքացի կամ քաղաքացիություն չունեցող անձանց դեպքում՝ նրա փաստացի բնակության վայրի կամ դատական ակտի մեջ նշված վայրի տարածքային մարմինը:

2. Տարածքային մարմինը վերահսկողություն է իրականացնում դատական ակտով պրոբացիայի շահառուի վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ:

3. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման կամ պատժի կրումը հետաձգելու մասին դատական ակտն ստանալուց հետո պրոբացիայի ծառայողն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարզում է պրոբացիայի շահառուի գտնվելու վայրը, նրա հետ կապ է հաստատում, նրան պատշաճ ծանուցում է տարածքային մարմին ներկայանալու վերաբերյալ, կազմում է անձնական գործ, վերահսկողության պլան, լրացնում հաշվառման քարտ:

4. Պրոբացիայի շահառուի՝ տարածքային մարմին չներկայանալու դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պարտավոր է այցելել նրա բնակության կամ աշխատանքի վայր՝ պարզելու չներկայանալու պատճառները, որի մասին կազմվում է

արձանագրություն: Պրոբացիայի շահառուի կողմից անհարգելի պատճառով չներկայանալն առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:

5. Պրոբացիայի շահառուին չհայտնաբերելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում դատարան:

6. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման հետևանքով փորձաշրջանի մեջ գտնվող, պատժի կրումից ազատելու կամ պատժի կրումը հետաձգելու մասին դատական ակտի հիման վրա և դրա շրջանակում, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ ռիսկերի և պահանջումներին գնահատման հիման վրա վերահսկողության պլանում պրոբացիայի ծառայողը սահմանում է պրոբացիայի շահառուի վերահսկողության ենթակա գործողությունները և դրանց կատարման ժամկետները, իրավունքներն ու պարտականությունները, դրանք խախտելու համար օրենքով նախատեսված պատասխանատվությունը, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի վերատեսչականացմանն ուղղված անհատական ծրագիրը:

7. Տարածքային մարմինը պրոբացիայի շահառուին հաշվառման վերցնելուց հետո՝ եօրյա ժամկետում, հաղորդում է ուղարկում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն:

8. Վերահսկողության պլանի հիման վրա պրոբացիայի ծառայողն այցելում է պրոբացիայի շահառուի բնակության կամ աշխատանքի վայր կամ համապատասխան բժշկական հաստատություն՝ պրոբացիայի շահառուի վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով, որի արդյունքում կազմվում է արձանագրություն:

9. Պրոբացիայի շահառուի կողմից ոգելից խմիչքների (ալկոհոլի), թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի օգտագործման վերաբերյալ հիմնավոր կասկածի առկայության դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պատճառաբանված որոշում է կայացնում պրոբացիայի շահառուի օրգանիզմում ոգելից խմիչքների (ալկոհոլի), թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի առկայության վերաբերյալ հետազոտություն անցնելու մասին՝ պատշաճ ծանուցելով պրոբացիայի շահառուին: Որոշմամբ սահմանված ժամկետում պրոբացիայի շահառուի կողմից հետազոտություն անցնելուց խուսափելը կամ հրաժարվելը առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն: Հետազոտությունների անցկացման հետ կապված բոլոր ծախսերը կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի հաշվին:

10. Պարզաբանումներ ստանալու համար պրոբացիայի ծառայողը պրոբացիայի շահառուին ծանուցագրով պարտավորեցնում է ներկայանալ տարածքային մարմին, բայց ոչ ավելի, քան երկու շաբաթը մեկ կամ նրա վրա դրված պարտականությունների չկատարման յուրաքանչյուր փաստով:

11. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջանի մեջ գտնվող կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ սահմանված վերահսկողությունը դատական ակտով կարող է իրականացվել էլեկտրոնային հսկողության միջոցների կիրառմամբ կամ առանց դրա:

12. Պարտադիր զինվորական ծառայության կամ այլընտրանքային ծառայության գորակոչվելիս ծառայության ժամկետի ընթացքում պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է համապատասխան գորամասի հրամանատարությունը կամ այն կազմակերպությունը, որտեղ պրոբացիայի շահառուն այլընտրանքային ծառայություն է անցնում:

13. Պրոբացիայի շահառուին պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելիս պրոբացիայի ծառայությունը զինվորական կոմիսարիատ է ուղարկում դատական ակտի և պրոբացիայի շահառուի վերահսկողության պլանի պատճենները:

14. Ջորամասի հրամանատարությունը պրոբացիայի շահառուին հաշվառման վերցնելու օրվանից տասն օրվա ընթացքում պարտավոր է պրոբացիայի ծառայության մարմնին հայտնել այդ մասին, իսկ զինվորական ծառայությունից արձակվելու դեպքում՝ զինծառայությունից նրա արձակվելու և փորձաշրջանի ընթացքում նրա վարքագծի մասին:

15. Եթե ծառայության ժամկետի ավարտից հետո դատարանի նշանակված փորձաշրջանի ժամկետը չի ավարտվել, ապա պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պրոբացիայի ծառայության համապատասխան մարմինը՝ ընդհանուր հիմունքներով:

16. Պրոբացիայի այն շահառուների մասին, որոնց վրա դատարանը դրել է ոգելից խմիչքներից (ալկոհոլից), թմրամիջոցներից, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերից բուժման կուրս անցնելու և այլ պարտականություններ, տարածքային մարմինը պարտավոր է եօրյա ժամկետում ծանուցել համապատասխան բժշկական հաստատությանը:

17. Պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված՝ ոգելից խմիչքներից (ալկոհոլից), թմրամիջոցներից, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերից ունեցած կախվածությունից բուժման կուրս անցնելու պարտականության խախտման յուրաքանչյուր դեպքում համապատասխան բժշկական հաստատությունը պարտավոր է խախտումը հայտնաբերելու պահից անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ մասին հայտնել պրոբացիայի ծառայողին:

18. Անհրաժեշտության դեպքում պրոբացիայի ծառայությունը միջնորդություն է ներկայացնում դատարան պրոբացիայի շահառուի վրա լրացուցիչ պարտականություններ դնելու կամ սահմանափակումներ կիրառելու մասին:

19. Պրոբացիայի ծառայողի ծառայողական վկայականի ներկայացման դեպքում պրոբացիայի շահառուի բնակության վայրի անվտանգությունը կամ կառավարումն իրականացնող մարմինները, կազմակերպությունները,

պրոբացիայի շահառուի աշխատավայրի վարչակազմը, ինչպես նաև այն վայրերի վարչակազմերը, որտեղ իրավասու մարմնի որոշմամբ պրոբացիայի շահառուին արգելված է այցելել, պարտավոր են ապահովել պրոբացիայի ծառայողի ազատ մուտքն ու ելքը նշված վայրեր:

20. Սույն հոդվածի 19-րդ մասով սահմանված վայրեր մուտքը և ելքն արգելելու, պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություններ և ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում համապատասխանաբար քրեական վարույթն իրականացնող մարմին և դատարան:

21. Պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտի հիման վրա կիրառվող սահմանափակումների խախտման դեպքում տարածքային մարմինը, ներքին կանոնակարգի համաձայն, միջոցներ է ձեռնարկում դատական ակտի հիման վրա կիրառվող սահմանափակումների կատարումն ապահովելու ուղղությամբ, անհրաժեշտության դեպքում խախտման մասին անհապաղ հայտնում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը կամ իրավասու այլ մարմիններին և իր իրավասությունների սահմաններում աջակցում նրանց:

22. Փորձաշրջանի կամ վերահսկողության ժամկետի ավարտից հետո տարածքային մարմինը պրոբացիայի շահառուին տալիս է փորձաշրջանի կամ վերահսկողության ժամկետի ավարտի մասին տեղեկանք և այդ մասին հայտնում դատական ակտը կայացրած դատարանին, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը կամ օրենքով սահմանված դեպքերում իրավասու այլ մարմիններին:

23. Պրոբացիայի ծառայողի այցելության արդյունքում, ինչպես նաև պրոբացիայի շահառուի բնակության, աշխատանքի, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող, հատուկ կրթադաստիարակչական հիմնարկի, համապատասխան կրթական, մշակութային, մարզական կամ այլ ծրագրի իրականացման վայր մուտքը և ելքը արգելելու, պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում կազմվող և քրեական վարույթն իրականացնող մարմին ներկայացվող արձանագրությունների և պրոբացիայի ծառայության կողմից օգտագործվող այլ փաստաթղթերի ձևերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:

Հոդված 25. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու հետևանքով փորձաշրջանի մեջ գտնվող պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու առանձնահատկությունները

1. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու հետևանքով փորձաշրջանի մեջ գտնվող պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված պարտականությունների կատարումից խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ կիրառված պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու վերաբերյալ որոշումը վերացնելու և նրան պատիժ կրելու ուղարկելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Հոդված 26. Պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման հետևանքով փորձաշրջանի մեջ գտնվող դատապարտյալի նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու առանձնահատկությունները

1. Պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման հետևանքով փորձաշրջանի մեջ գտնվող պրոբացիայի շահառուի կողմից դատական ակտով սահմանված պարտականությունների կատարումից չարամտորեն խուսափելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և պատիժ կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու վերաբերյալ որոշումը վերացնելու և նրան պատժի կրման ուղարկելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

2. Ցմահ ազատագրկման դատապարտված անձին պատիժ կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու դեպքում նրա կողմից դատական ակտով սահմանված պարտականությունների կատարումից խուսափելու կամ փորձաշրջանի ընթացքում նոր հանցանք կատարելու դեպքում, կամ եթե փորձաշրջանի ընթացքում պարզվում է, որ մինչև դատապարտվելը նա կատարել է մեկ այլ հանցանք, ապա պրոբացիայի ծառայողը դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում այդ մասին կազմում է արձանագրություն և պատժի կրումից պայմանական վաղաժամկետ ազատելու վերաբերյալ որոշումը վերացնելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Հոդված 27. Հղի կանանց, մինչև երեք տարեկան երեխա ունեցող, հիվանդության կամ արտակարգ հանգամանքների հետևանքով պատժի կրումից ազատված կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու առանձնահատկությունները

1. Հղի կանանց կամ մինչև երեք տարեկան երեխա ունեցող անձանց պատժի կրումը հետաձգելու մասին դատական ակտն ստանալու պահից անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողը պրոբացիայի շահառուին հաշվառման վերցնելու մասին տեղեկացնում է նրա բնակության վայրի խնամակալության և հոգաբարձության մարմնին՝ երեխայի դաստիարակության և խնամքի նկատմամբ հսկողության ապահովման նպատակով:

2. Պրոբացիայի շահառուի աշխատանքի տեղավորվելու դեպքում պրոբացիայի ծառայողը պատշաճ ծանուցում է ուղարկում նրա աշխատավայրի վարչակազմ: Պրոբացիայի ծառայողն աշխատանք ունեցող պրոբացիայի շահառուներից կարող է պահանջել տեղեկանք աշխատանքի վայրից:

3. Եթե հղի կանանց կամ մինչև երեք տարեկան երեխա ունեցող պրոբացիայի շահառուն խուսափում է երեխայի դաստիարակությունից և խնամքից, ապա պրոբացիայի ծառայողը համապատասխան խախտումը հայտնաբերելու պահից անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի շահառուին գրավոր նախազգուշացնում է պատժի կրման հետաձգումը վերացնելու հնարավորության մասին: Պրոբացիայի շահառուն երեխայի դաստիարակությունից և խնամքից խուսափող է համարվում, եթե, պաշտոնապես չհրաժարվելով երեխայից, նրան թողնում է ծննդատանը կամ հանձնում է մանկատուն կամ հակաբարոյական ապրելակերպ է վարում և չի զբաղվում երեխայի դաստիարակությամբ ու խնամքով կամ մեկ ամսից ավելի ժամկետով երեխային թողնում է ազգականների կամ այլ անձանց մոտ և անձամբ չի զբաղվում նրա դաստիարակությամբ կամ կատարում է այլ գործողություններ, որոնք վկայում են երեխային դաստիարակելուց խուսափելու մասին:

4. Եթե նախազգուշացում հայտարարվելուց հետո պրոբացիայի շահառուն շարունակում է խուսափել երեխայի դաստիարակությունից և խնամքից կամ պաշտոնապես հրաժարվել է երեխայից կամ տարածքային մարմնի պահանջով երկու անգամ անընդմեջ անհարգելի պատճառով չի ներկայանում տարածքային մարմին, ապա տարածքային մարմինն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և պատժի կրման հետաձգումը վերացնելու և դատական ակտով կիրառված պատիժը կատարելու մասին միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

5. Միջնորդությանը կցվում են պատժի կրման հետաձգման մասին դատական ակտի պատճենը, երեխայի դաստիարակությունից և խնամքից խուսափելը հիմնավորող փաստաթղթերը, աշխատանքի և բնակության վայրերից բնութագրերը կամ դրանց պատճենները:

6. Վերահսկողության ընթացքում, հաշվի առնելով պրոբացիայի շահառուի վարքագիծը, կատարած հանցանքի բնույթն ու հանրային վտանգավորության աստիճանը, երեխայի դաստիարակության նկատմամբ վերաբերմունքը և պատժի չկրած ժամկետը, պրոբացիայի ծառայողը պատժի չկրած մասից պրոբացիայի շահառուին ազատելու կամ պատժի չկրած մասն ավելի մեղմ պատժատեսակով փոխարինելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

7. Երեխայի երեք տարին լրանալու կամ նրա մահվան կամ անձին ծնողական իրավունքներից զրկելու կամ հղիության ընդհատման կամ երեխային խնամքի հաստատություն հանձնելու դեպքի ի հայտ գալու պահից եռօրյա ժամկետում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն և պատժի կրումից ազատելու կամ պատիժն ավելի մեղմ պատժատեսակով փոխարինելու վերաբերյալ որոշումը վերացնելու և պատժի չկրած մասը կրելու ուղարկելու մասին միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

8. Եթե պրոբացիայի շահառուն խուսափում է դատական ակտով իր վրա դրված պարտականությունները կատարելուց կամ փորձաշրջանի ընթացքում կատարում է նոր հանցանք կամ փորձաշրջանի ընթացքում պարզվում է, որ մինչև դատապարտվելն անձը կատարել է մեկ այլ հանցանք, որի համար պատասխանատվության չի ենթարկվել կամ քրեական պատասխանատվությունից չի ազատվել, ապա պրոբացիայի ծառայողը դեպքի ի հայտ գալու պահից անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան եռօրյա ժամկետում այդ մասին կազմում է արձանագրություն և հղի կանանց, մինչև երեք տարեկան երեխա ունեցող, հիվանդության կամ արտակարգ հանգամանքների հետևանքով պատժի կրումից ազատելու կամ պատժի կրումը հետաձգելու մասին դատական ակտը վերացնելու միջնորդություն է ներկայացնում դատարան:

Գ Լ ՈՒ Խ 7

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ ՎԵՐԱՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆԱՅՄԱՆ ՈՒՈՐՏՈՒՄ

Հոդված 28. Պրոբացիայի ծառայության գործառնությունները պրոբացիայի շահառուների վերասոցիալականացման ոլորտում

1. Պրոբացիայի ծառայությունն իր մոտ հաշվառված պրոբացիայի շահառուների վերասոցիալականացման նպատակով մշակում և իրականացնում է համապատասխան աշխատանքի և սոցիալական ապահովությանը, մշակութային, կրթական, մասնագիտական վերապատրաստմանը և վերաորակավորմանը, սպորտային, առողջապահական, հոգեբանական, վարքաբանական, զբաղվածությանն ուղղված միջոցառումներ և ծրագրեր:

2. Պրոբացիայի ծառայության կողմից իրականացվող վերասոցիալականացման միջոցառումների նպատակը սոցիալական վերականգնման կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ աշխատանքների և ուսումնական ծրագրերի նախաձեռնումն ու իրականացումն է, ինչպես նաև ոգելից խմիչքներ (ալկոհոլ), թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութեր գործածելու դեմ պայքարի ոլորտում հատուկ ծրագրերի

իրականացումը:

3. Պրոբացիայի յուրաքանչյուր շահառուի վերաբերյալ ռիսկերի և պահանջմունքների գնահատման հիման վրա կազմվում է վերաացիալականացման միջոցառումների առանձին ծրագիր՝ հաշվի առնելով պրոբացիայի շահառուի անձի առանձնահատկությունները:

4. Քրեական վարույթի մինչդատական փուլում պրոբացիայի շահառուի նկատմամբ վերաացիալականացման միջոցառումները կարող են իրականացվել միայն նրա համաձայնության դեպքում:

5. Վերաացիալականացման միջոցառումների մշակման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 8

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Հոդված 29. Հաշտարարը և հաշտարարության իրականացումը

1. Հաշտարարը պրոբացիայի այն ծառայողն է, որին պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը նշանակում է հաշտարարություն իրականացնելու համար:

2. Հաշտարարությունը դատական քննության փուլում դատարանի կողմից նշանակված, իսկ ազատագրված հետ չկապված պատիժների կատարման կամ հետպատժյա փուլում պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի կողմից սեփական նախաձեռնությամբ կամ կողմի միջնորդությամբ նշանակված բանակցությունների իրականացումն է, որն ուղղված է պրոբացիայի շահառուին և տուժողին (տուժողի իրավահաջորդին) հաշտեցնելուն:

3. Հաշտարարության կողմերն են պրոբացիայի շահառուն և տուժողը (տուժողի իրավահաջորդը):

Հոդված 30. Հաշտարարության գործընթացի նախաձեռնումը

1. Հաշտարարության գործընթաց նշանակելու իրավասություն ունեն դատարանը՝ դատական քննության փուլում, իսկ պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը՝ սեփական նախաձեռնությամբ կամ կողմի միջնորդությամբ՝ ազատագրված հետ չկապված պատիժների կատարման կամ հետպատժյա փուլում:

2. Հաշտարարություն նշանակելու մասին դատական ակտն ստանալուց հետո պրոբացիայի ծառայության ղեկավարն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում է կայացնում հաշտարարություն և հաշտարար նշանակելու մասին և այդ մասին անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ծանուցում է կողմերին:

3. Ազատագրված հետ չկապված պատիժների կատարման կամ հետպատժյա փուլում կողմի միջնորդության դեպքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ծանուցում է մյուս կողմին: Ծանուցմանը զուգահեռ պրոբացիայի ծառայողը կապ է հաստատում և հանդիպում հաշտարարություն նախաձեռնող կողմի հետ՝ ճշտելով նրա առաջարկները: Այնուհետև հանդիպում է մյուս կողմի հետ: Պրոբացիայի ծառայողը կողմերին բացատրում է հաշտարարության էությունը, նպատակը, առավելությունները, հետևանքները և անհրաժեշտ այլ պայմանները: Երկու կողմերի հետ հանդիպումների արդյունքում պրոբացիայի ծառայողն այդ մասին կազմում է արձանագրություն, որը հաստատվում է պրոբացիայի ծառայողի և կողմերի ստորագրությամբ: Մյուս կողմը պարտավոր է արձանագրությունն ստորագրելուց հետո անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր կամ բանավոր դիրքորոշում հայտնել հաշտարարության գործընթաց սկսելու վերաբերյալ:

4. Կողմերի դիրքորոշումներին ծանոթանալուց հետո անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը որոշում է կայացնում հաշտարարություն և հաշտարար նշանակելու կամ հաշտարարության նշանակումը մերժելու մասին:

5. Ազատագրված հետ չկապված պատիժների կատարման կամ հետպատժյա փուլում պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը մերժում է հաշտարարության նշանակումը, եթե բացակայում է հաշտարարության գործընթաց սկսելու վերաբերյալ կողմերից մեկի համաձայնությունը:

6. Պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի՝ հաշտարարություն նշանակելու մասին որոշման մեջ նշվում են հաշտարարության կողմերը, գործի հանգամանքների հակիրճ նկարագրությունը, կողմերի պահանջները, հաշտարարության ժամկետները և այլ անհրաժեշտ տվյալներ: Պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի որոշումն ընդունվելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, պրոբացիայի ծառայությունն այդ մասին պատշաճ ծանուցում է կողմերին:

Հոդված 31. Հաշտարարության գործընթացի կազմակերպումը

1. Դատական ակտի կամ պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի որոշման հիման վրա նշանակված հաշտարարության դեպքում իր իրավասությունների սահմաններում հաշտարարը՝

1) ձեռնարկում է միջոցներ պրոբացիայի շահառուին և տուժողին (տուժողի իրավահաջորդին) հաշտեցնելու և նրանց միջև հաշտության վերաբերյալ գրավոր համաձայնություն կնքելու համար.

2) հաշտության համաձայնագրի տեքստը նախապատրաստելիս աջակցում է կողմերին.

3) հանդիպում է պրոբացիայի շահառուի և տուժողի (տուժողի իրավահաջորդի) հետ.

4) կազմակերպում է ընդհանուր հանդիպում:

2. Պրոբացիայի շահառուի, տուժողի (տուժողի իրավահաջորդի) կամ նրանց հետ ընդհանուր հանդիպումների ժամանակ կարող է ներկա լինել պրոբացիայի ծառայության շահառուի, տուժողի (տուժողի իրավահաջորդի) փաստաբանը:

Հոդված 32. Հաշտարարության ժամկետները

1. Հաշտարարության սկզբնական ժամկետը չի կարող գերազանցել երեք ամիսը: Կողմերի համատեղ միջնորդությամբ նշված ժամկետը կարող է երկարաձգվել միայն մեկ անգամ՝ մինչև մեկ ամիս ժամկետով:

2. Հաշտարարության ժամկետի սկիզբ է համարվում հաշտարարի նշանակման օրը:

Հոդված 33. Հաշտարարության ավարտը

1. Հաշտարարության գործընթացն ավարտվում է՝

1) կողմերից առնվազն մեկի կամ հաշտարարի կողմից գործընթացը դադարեցնելու վերաբերյալ ներկայացված միջնորդության հիման վրա՝ հաշտարարություն նշանակված մարմնի կողմից որոշման կայացմամբ.

2) հաշտարարության արդյունքում հաշտության համաձայնության կնքման դեպքում՝

ա. ազատագրված և հետ չկապված պատիժների կատարման կամ հետպատշյա փուլում՝ պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի հաստատմամբ կամ մերժմամբ,

բ. դատական քննության փուլում՝ այն հաշտարարություն նշանակված դատարանին ներկայացնելով:

2. Յուրաքանչյուր կողմ ցանկացած պահի կարող է դիմել պրոբացիայի ծառայության ղեկավարին հաշտարարության գործընթացը դադարեցնելու միջնորդությամբ:

3. Հաշտության վերաբերյալ գրավոր համաձայնության մեջ կարող է նախատեսվել պրոբացիայի շահառուի կողմից տուժողին պատճառված վնասի հատուցման պարտականությունը, դրա ժամկետներն ու իրականացման կարգը:

4. Հաշտարարության արդյունքում հաշտության համաձայնություն կնքելու դեպքում հաշտարարը պարտավոր է հաշտության համաձայնությունն ստորագրելու պահից երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ծանուցել պրոբացիայի ծառայության ղեկավարին՝ կցելով հաշտության համաձայնության բնօրինակը:

5. Ստանալով հաշտարարի՝ վեճը հաշտարարությամբ լուծելու մասին պատշաճ ծանուցումը, պրոբացիայի ծառայության ղեկավարն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում հաստատում կամ մերժում է կողմերի միջև ձեռք բերված հաշտության համաձայնությունը, իսկ դատարանի նախաձեռնությամբ նշանակված հաշտարարության դեպքում այն ներկայացնում է դատարան:

6. Դատարանը կամ պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը մերժում է կողմերի միջև ձեռք բերված հաշտության համաձայնությունը, եթե հաշտության համաձայնությունը չի համապատասխանում օրենսդրության պահանջներին: Պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի կողմից կողմերի միջև ձեռք բերված հաշտության համաձայնության մերժումը չի կարող արգելք հանդիսանալ կողմերի միջև հաշտարարության նոր գործընթաց սկսելու համար:

Հոդված 34. Հաշտարարության հետ կապված ծախսերը

1. Հաշտարարության ֆինանսավորումն իրականացվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

Գ Լ ՈՒ Խ 9

ԾԱՆՈՒՑԱԳՐԵՐԸ

Հոդված 35. Ծանուցագիրը և դրա բովանդակությունը

1. Ծանուցագիրը թղթային կամ էլեկտրոնային փաստաթուղթ է, որով պրոբացիայի ծառայողը պրոբացիայի շահառուին հրավիրում է ներկայանալ պրոբացիայի ծառայություն կամ օրենքով սահմանված դեպքերում հաղորդում է

այլ տեղեկություններ:

- 2. Ծանուցագրում նշվում են՝
 - 1) ծանուցող մարմնի և պաշտոնատար անձի տվյալները.
 - 2) ծանուցվող անձի անունը, ազգանունը, հասցեն և կարգավիճակը.
 - 3) ծանուցվողին վերաբերելի տվյալները, եթե ծանուցվողը ծանուցվում է այլ անձի կամ հաստատության միջոցով.
 - 4) ներկայանալու տեղը և ժամանակը (տարին, ամիսը, օրը և ժամանակահատվածը).
 - 5) ծանուցումն ստացող անձի պարտականությունն այն հանձնելու հրավիրվող անձին.
 - 6) անհարգելի պատճառով չներկայանալու կամ ծանուցագրի պահանջները չկատարելու հետևանքները:

Հոդված 36. Ծանուցման եղանակները

1. Տարածքային մարմինը պարտավոր է օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով պատշաճ ծանուցել պրոբացիայի շահառուին:

- 2. Պրոբացիայի շահառուի ծանուցումը կատարվում է՝
 - 1) թղթային կամ էլեկտրոնային ծանուցագրով.
 - 2) ծանուցվողի գրավոր համաձայնությամբ՝ ցանկացած այլ եղանակով:
 - 3. Եթե առկա են հավաստի տվյալներ, որ պրոբացիայի շահառուն ֆիզիկապես անկարող է կամ այլ օբյեկտիվ պատճառներով չի կարող ներկայանալ տարածքային մարմին, ապա պրոբացիայի ծառայողն անձամբ այցելում է պրոբացիայի շահառուին կամ ապահովում է նրա՝ տարածքային մարմին ներկայանալը:

Հոդված 37. Ծանուցագիրը հանձնելը

1. Թղթային ծանուցագիրը հանձնվում է անմիջականորեն՝ ծանուցվող անձի նշած հասցեով: Եթե անձն առաջին անգամ է ծանուցվում, ապա թղթային ծանուցագիրը հանձնվում է նրա մշտական կամ փաստացի բնակության կամ գտնվելու վայրի և հաշվառման հասցեով, իսկ եթե այն հայտնի չէ, ապա աշխատանքի, ուսման կամ ծառայության վայրի հասցեով:

2. Թղթային ծանուցագիրն ստորագրությամբ հանձնվում է անձամբ ծանուցվողին, իսկ նրա ժամանակավոր բացակայության դեպքում՝ նրա հետ բնակվող ընտանիքի չափահաս անդամներից մեկին: Եթե թղթային ծանուցագիրն ուղարկվել է ծանուցվողի աշխատանքի, ուսման կամ ծառայության վայր, ապա այն հանձնվում է համապատասխան հաստատության վարչակազմի ղեկավարին: Թղթային ծանուցագիրն ստացողը պարտավոր է այն հանձնել ծանուցվողին:

3. Թղթային ծանուցագրի ստորագրության համար առանձնացված հատվածում ստացողը նշում է իր անունը, ազգանունը և ստացման ժամանակը, որը հաստատում է ստորագրությամբ: Եթե թղթային ծանուցագիրն ստացողը ծանուցվողը չէ, ապա նա նշում է նաև ծանուցվողի հետ իր հարաբերության մասին:

4. Թղթային ծանուցագրի՝ ստորագրության համար առանձնացված մասը վերադարձվում է պրոբացիայի ծառայողին:

5. Էլեկտրոնային ծանուցագիրն ուղարկվում է ծանուցվող անձի պաշտոնական կամ վերջինիս տրամադրած էլեկտրոնային փոստի հասցեով:

Հոդված 38. Ծանուցման պատշաճությունը և հետևանքները

- 1. Ծանուցումը պատշաճ է, եթե՝
 - 1) թղթային ծանուցագիրն ստացել է անձամբ ծանուցվողը.
 - 2) թղթային ծանուցագիրն ստացվել է ծանուցվողի նշած հասցեով.
 - 3) թղթային ծանուցագիրն ստացողը գրավոր հաստատել է այն ծանուցվողին հանձնելու փաստը.
 - 4) առկա է ծանուցվող անձի պաշտոնական կամ վերջինիս տրամադրած էլեկտրոնային փոստի հասցեով ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցագիրն ստանալու մասին էլեկտրոնային հավաստում:

2. Պրոբացիայի շահառուն պատշաճ կերպով ծանուցագիրն ստանալուց հետո անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան 24 ժամվա ընթացքում պարտավոր է ներկայանալ տարածքային մարմին կամ կատարել ծանուցագրում նշված գործողությունները, եթե այլ բան սահմանված չէ օրենքով:

3. Պրոբացիայի շահառուի՝ ծանուցագիր ստանալուց հետո պրոբացիայի ծառայություն չներկայանալը կամ ծանուցագրում նշված գործողությունները չկատարելը կարող է համարվել հարգելի, եթե առկա է սույն օրենքի 48-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերից որևէ մեկը:

Հոդված 39. Պրոբացիայի շահառուի անձնական գործը

1. Պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ կազմվում է անձնական գործ, որը պարունակում է նրա վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն, այդ թվում՝
 - 1) անունը, ազգանունը, հայրանունը.
 - 2) ծննդյան օրը, ամիսը, տարին.
 - 3) բնակության, հաշվառման վայրը (հասցեն).
 - 4) ընտանեկան դրությունը.
 - 5) գույքային դրությունը.
 - 6) դատական ակտի կամ կատարման ենթակա այլ իրավական ակտի վերաբերյալ տվյալներ.
 - 7) նախկին դատվածությունների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն.
 - 8) սոցիալական միջավայրը՝ սոցիալական և մշակութային պայմաններ, ներառյալ՝ վերաբերմունք, ինչպես նաև ֆիզիկական շրջապատ, ուր անձն ապրում է, կրթվում, աշխատում, տեղաշարժվում և կազմակերպում իր անձնական կյանքը.
 - 9) պրոբացիայի ծառայության հսկողության ներքո գտնվելու ժամանակահատվածում իրավունքների և պարտականությունների շրջանակը.
 - 10) այլընտրանքային խափանման միջոցները և ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժները կատարելուն վերաբերող պարբերաբար թարմացվող տեղեկություններ.
 - 11) ռիսկերի և պահանջումների պարբերական գնահատման տվյալներ.
 - 12) անձի վերաբերյալ կազմված բնութագրերն ու խորհրդատվական զեկույցները.
 - 13) անձի ֆիզիկական, ֆիզիոլոգիական և կենսաբանական առանձնահատկությունները բնութագրող տվյալներ.
 - 14) վերասոցիալականացման միջոցառումները.
 - 15) օրենքով նախատեսված այլ փաստաթղթեր և տվյալներ:
2. Պրոբացիայի շահառուի անձնական գործում առկա տեղեկությունները գաղտնի են:
3. Առանց պրոբացիայի շահառուի համաձայնության պրոբացիայի շահառուի անձնական գործին գրավոր որոշմամբ կարող են ծանոթանալ.
 - 1) քրեական վարույթն իրականացնող մարմինները, եթե տվյալ անձը քրեական գործով ներգրավված է որպես մեղադրյալ.
 - 2) Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը՝ իր կողմից իրականացվող վերահսկողական գործառնությունների շրջանակում.
 - 3) դատախազը՝ իր իրավասության շրջանակում պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կիրառման օրինականության նկատմամբ հսկողություն իրականացնելիս.
 - 4) դատարանը՝ իր իրավասությունների շրջանակում:
4. Այլ անձինք պրոբացիայի շահառուի անձնական գործին կարող են ծանոթանալ բացառապես վերջինիս գրավոր համաձայնության առկայության դեպքում կամ դատական ակտի հիման վրա:
5. Պրոբացիայի շահառուի անձնական գործում առկա տեղեկություններին ծանոթանալու իրավասություն ունեցող անձինք պարտավոր են պահպանել իրենց հայտնի դարձած տեղեկությունների գաղտնիությունը և չփոխանցել դրանք երրորդ անձանց, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի: Մույն մասի պահանջների խախտումն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

Հոդված 40. Տվյալների շտեմարանը

1. Պրոբացիայի ծառայության առջև դրված խնդիրների և գործառնությունների արդյունավետ իրականացման նպատակով պրոբացիայի ծառայությունը ձևավորում և վարում է տվյալների շտեմարան:
2. Պրոբացիայի ծառայությունը պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու նպատակով հարցումներ է կատարում պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, հիմնարկներին և այլ կազմակերպություններին՝ պահպանելով պրոբացիայի շահառուի անձնական և ընտանեկան կյանքի գաղտնիության իրավունքը: Պրոբացիայի ծառայությունը պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ ֆինանսական կազմակերպություններին և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկին բանկային և այլ գաղտնիք կազմող տեղեկություններ ստանալու նպատակով հարցումներ չի կատարում:
3. Պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, հիմնարկները և այլ կազմակերպություններն իրենց իրավասությունների սահմաններում պարտավոր են պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու նպատակով պրոբացիայի ծառայության հարցումներին պատասխանել սեղմ, բայց ոչ ուշ, քան տասնօրյա ժամկետում:
4. Տվյալների շտեմարանում պրոբացիայի շահառուի անձնական գործը պահվում է պատժի կամ հարկադրանքի այլ

միջոցի կատարման ավարտի պահից 10 տարի ժամկետով, որից հետո օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ոչնչացվում է: Պրոբացիայի ծառայության արխիվում մշտապես պահպանվում են դատապարտյալի կամ պրոբացիայի շահառուի վերաբերյալ լրացված հաշվառման քարտը և տվյալների շտեմարանում առկա էլեկտրոնային տեղեկությունները:

5. Պրոբացիայի շահառուի հաշվառման քարտի ձևն ու լրացման կարգը, ինչպես նաև տվյալների շտեմարանում առկա էլեկտրոնային տեղեկությունների վարման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:

6. Պրոբացիայի ծառայության տվյալների շտեմարանի մեջ ներառվող տեղեկությունների հավաքման և օգտագործման ընթացակարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 11

ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 41. Էլեկտրոնային հսկողությունը

1. Էլեկտրոնային հսկողությունը կիրառվում է քրեական վարույթի մինչդատական և դատական քննության փուլերում՝ որպես այլընտրանքային խափանման միջոցների և անվտանգության միջոցների հետ համակցված միջամտություն կամ պատժի կատարման փուլում՝ որպես պատժի կատարման հետ համակցված հսկողության միջոց կամ հետպատժյա փուլում:

2. Այլընտրանքային խափանման միջոցների կիրառման հետ համակցված էլեկտրոնային հսկողությունը կիրառվում է դատարանի կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված դեպքերում և կարգով:

3. Պատժի կատարման, պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջանի մեջ գտնվող կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ սահմանված վերահսկողության իրականացման ընթացքում էլեկտրոնային հսկողությունը կիրառվում է դատական ակտով՝ դատախազի, պաշտպանության կողմի միջնորդությամբ կամ դատարանի սեփական նախաձեռնությամբ, իսկ պատժի կատարման փուլում՝ պրոբացիայի ծառայության միջնորդությամբ:

Հոդված 42. Էլեկտրոնային հսկողության կիրառումը

1. Պատժի կատարման, պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման հետևանքով փորձաշրջանի մեջ գտնվող, հղի կանանց, մինչև երեք տարեկան երեխա ունեցող, հիվանդության կամ արտակարգ հանգամանքների հետևանքով պատժի կրումից ազատված կամ պատժի կրումը հետաձգված անձանց նկատմամբ վերահսկողության կատարման դեպքերում էլեկտրոնային միջոցներով հսկողություն կիրառելիս դատարանն առնվազն հաշվի է առնում պրոբացիայի շահառուի՝

- 1) անձը բնութագրող տվյալները.
- 2) տարիքը.
- 3) առողջական վիճակը.
- 4) զբաղմունքի տեսակը.
- 5) բնակության մշտական վայրի առկայությունը.
- 6) ընտանեկան դրությունը և խնամքի տակ գտնվող անձանց առկայությունը.
- 7) արարքի բնույթն ու հանրության համար վտանգավորության աստիճանը:

2. Պրոբացիայի ծառայությունը դատական ակտով սահմանված կարգով և ժամկետներում դատարան կամ քրեական վարույթն իրականացնող մարմին է ներկայացնում հաշվետվություն էլեկտրոնային հսկողության կիրառման վերաբերյալ:

3. Էլեկտրոնային հսկողության կիրառումը չպետք է պրոբացիայի շահառուին ֆիզիկական կամ հոգեկան վնաս կամ տառապանք պատճառի:

4. Էլեկտրոնային հսկողություն կիրառելիս պետք է նվազագույնի հասցվի պրոբացիայի շահառուի և երրորդ անձանց անձնական և ընտանեկան կյանքի վրա դրանց հնարավոր բացասական ազդեցությունը:

Հոդված 43. Էլեկտրոնային հսկողության տեսակները և տևողությունը

1. Էլեկտրոնային հսկողությունն իրականացվում է Գլոբալ տեղորոշման համակարգով (GPS) աշխատող կամ ռադիոալիքային, կենսաչափական, արբանյակային կամ այլ տեխնիկական սարքերի և էլեկտրոնային ծրագրերի կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս պարզել պրոբացիայի շահառուի գտնվելու վայրը, տեղաշարժը, վարքագիծը և դատական ակտով սահմանված սահմանափակումների պահպանումը:

- 2. Էլեկտրոնային հսկողության կիրառման համար օգտագործվող սարքավորումներն ամրացվում են պրոբացիայի շահառուին կամ տեղադրվում են վերջինիս բնակության կամ գտնվելու վայրում:
- 3. Էլեկտրոնային հսկողության միջոցները կիրառվում են միայն այն ժամանակահատվածում, որը նախատեսված է դատական ակտով:
- 4. Պրոբացիայի անչափահաս շահառուների նկատմամբ էլեկտրոնային հսկողության միջոցներ կիրառելիս հաշվի է առնվում վերջիններիս լավագույն շահը:

Հոդված 44. Էլեկտրոնային հսկողության ծառայությունների ֆինանսավորումը

- 1. Էլեկտրոնային հսկողության ծառայությունների ֆինանսավորումն իրականացվում է դատական ակտով՝ պետական բյուջեի կամ պրոբացիայի շահառուի միջոցների հաշվին:
- 2. Էլեկտրոնային հսկողության ծառայությունների ֆինանսավորման հարցը քննարկելիս դատարանը հաշվի է առնում տվյալ անձի գույքային դրությունը:
- 3. Պրոբացիայի շահառուի մոտ բավարար դրամական միջոցների բացակայությունը չի կարող հիմք հանդիսանալ էլեկտրոնային հսկողության կիրառումը մերժելու համար:
- 4. Պրոբացիայի շահառուի միջոցների հաշվին էլեկտրոնային հսկողություն նշանակելու մասին դատարանի որոշումը կատարվում է անհապաղ՝ էլեկտրոնային հսկողության միջոցների երկամսյա կիրառման երաշխիքային գումարի դատարանի դեպոզիտ հաշվին մուտքագրումը հավաստող սպացույցներ ստանալուց հետո:
- 5. Էլեկտրոնային հսկողության միջոցների կիրառման և ֆինանսավորման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 12

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ՇԱՀԱՌՈՒԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԵՐՄԱՆ ԿԱՐԳԱՎԵՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 45. Պրոբացիայի շահառուի իրավունքները

- 1. Պրոբացիայի շահառուն իրավունք ունի՝
 - 1) իրեն հասկանալի լեզվով տեղեկություններ ստանալու իր իրավունքների և պարտականությունների, իրավասու մարմնի կիրառած պատժի և հարկադրանքի այլ միջոցների կատարման կարգի և պայմանների, դրանց փոփոխությունների, ինչպես նաև առաջարկությունների, դիմումների և բողոքների ներկայացման կարգի մասին.
 - 2) ծանոթանալու իր անձնական գործին.
 - 3) իր նկատմամբ բարեկիրթ վերաբերմունքի.
 - 4) բողոքարկելու պրոբացիայի ծառայության գործողությունները կամ անգործությունը վերադատության կարգով կամ դատարան.
 - 5) դիմումներով, բողոքներով, միջնորդություններով ինչպես անձամբ, այնպես էլ պաշտպանի կամ օրինական ներկայացուցչի միջոցով դիմելու պրոբացիայի ծառայության մարմին, դրա վերադաս մարմիններ, դատարան, դատախազին, մարդու իրավունքների պաշտպանին, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, հասարակական կազմակերպություններին, զանգվածային լրատվության միջոցներին, ինչպես նաև մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության միջազգային մարմիններին կամ կազմակերպություններին.
 - 6) օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով մասնակցելու վերատոնցիվականացման միջոցառումներին:
- 2. Պրոբացիայի շահառուն ունի օրենքով նախատեսված այլ իրավունքներ:
- 3. Պրոբացիայի շահառուին պետական միջոցների հաշվին հնարավորություն է տրվում թարգմանչի օգնությամբ իրականացնելու իր իրավունքները: Թարգմանչի ներգրավման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 46. Պրոբացիայի շահառուի պարտականությունները

- 1. Պրոբացիայի շահառուն պարտավոր է՝
 - 1) կատարել դատական ակտով կամ օրենքի հիման վրա իրավասու մարմնի որոշմամբ սահմանված պարտականությունները.
 - 2) դրսևորել օրինապահ վարքագիծ, կատարել և պահպանել պատժի և հարկադրանքի այլ միջոցների կարգը և պայմանները.
 - 3) կատարել պրոբացիայի ծառայողի օրինական պահանջները.
 - 4) դրսևորել բարեկիրթ վերաբերմունք պրոբացիայի ծառայողի և պրոբացիայի ծառայության մյուս շահառուների

նկատմամբ.

- 5) խնամքով վերաբերվել իրեն ամրակցված գույքին, այդ թվում՝ էլեկտրոնային հսկողության միջոցին.
 - 6) սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված դեպքերում պրոբացիայի ծառայողին տրամադրել հավաստի տեղեկություններ.
 - 7) օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով մասնակցել վերասոցիալականացման միջոցառումներին:
2. Պրոբացիայի շահառուն ունի օրենքով նախատեսված այլ պարտականություններ:

Հոդված 47. Պրոբացիայի շահառուի պատասխանատվությունը

- 1. Պրոբացիայի շահառուի կողմից իրավասու մարմնի որոշմամբ իր վրա դրված պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելն առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:
- 2. Պրոբացիայի շահառուն իր նկատմամբ կիրառված ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժը կամ հարկադրանքի այլ միջոցը կրելու ընթացքում պետությանը, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց պատճառած նյութական վնասի համար պատասխանատվություն է կրում օրենքով սահմանված կարգով:
- 3. Պրոբացիայի շահառուն հատուցում է պրոբացիայի ծառայությանը պատճառած վնասը, ինչպես նաև այլ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք կապված են իր փախուստի կամ իր առողջությանն իր կողմից դիտավորությամբ հասցված վնասը վերականգնելու հետ: Պրոբացիայի շահառուի կողմից պատճառված վնասը կամավոր չհատուցելու դեպքում վնասները բռնագանձվում են դատական կարգով:

Հոդված 48. Ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների և իրավասու մարմնի կիրառած հարկադրանքի այլ միջոցների կարգն ու պայմանները խախտելը

- 1. Ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կարգն ու պայմանները չպահպանելը կարող է համարվել հարգելի հետևյալ հիմքերից մեկի առկայության դեպքում՝
 - 1) բժշկի կողմից համապատասխան տեղեկանքով հաստատված պրոբացիայի շահառուի առողջական վիճակի այնպիսի վատթարացումը, որը խոչընդոտում է նրա կողմից իր վրա դրված պարտականությունների կատարումը.
 - 2) մերձավոր ազգականների (ծնողների, զավակների, որդեգրողների, որդեգրվածների, հարազատ, համահայր կամ համամայր եղբայրների և քույրերի, պապի, տատի, թոռների, ինչպես նաև ամուսնու և ամուսնու ծնողների, վերջիններիս համար՝ փեսայի և հարսի) մահը կամ բացառիկ դեպքերում ծանր հիվանդությունը.
 - 3) եթե առկա է անհաղթահարելի ուժ, կամ պրոբացիայի շահառուն գտնվում է տարերային աղետի (հրդեհների, ջրհեղեղների և այլն) կամ ռազմական գործողությունների գոտում.
 - 4) այլ քրեական գործով իր մասնակցությունից բխող վարությանը գործողություններին ներգրավվածությունը:
- 2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված հիմքերի առկայության դեպքում պրոբացիայի շահառուն պարտավոր է դրանց մասին գրավոր, իսկ անհնարինության դեպքում բանավոր տեղեկացնել պրոբացիայի ծառայողին՝ համապատասխան թույլտվություն ստանալու նպատակով:
- 3. Պրոբացիայի ծառայողը պրոբացիայի շահառուի դիմումն ստանալու դեպքում անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում է ընդունում ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կարգն ու պայմանները չպահպանելու թույլտվություն տալու կամ մերժելու մասին, իսկ այլընտրանքային խափանման միջոցի դեպքում գրավոր միջոցառություն է ներկայացնում վարության իրականացնող մարմին:
- 4. Վարության իրականացնող մարմինը պարտավոր է Քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում որոշում ընդունել այլընտրանքային խափանման միջոցի կարգն ու պայմանները չպահպանելու թույլտվություն տալու կամ մերժելու մասին:
- 5. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված պարտականությունները չկատարելն իրավասու մարմնի որոշմամբ կարող է համարվել հարգելի, եթե անձն օբյեկտիվորեն հնարավորություն չի ունեցել այդ մասին պատշաճ ձևով իրազեկելու պրոբացիայի ծառայությանը:

Գ Լ ՈՒ Խ 13

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ԱՆՉԱՓԱՀԱՍ ՇԱՀԱՌՈՒՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱԾԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 49. Անչափահաս շահառուների նկատմամբ իրականացվող պրոբացիայի առանձնահատկությունները

1. Պրոբացիայի անչափահաս շահառուների սոցիալական, իրավական, հոգեբանական և մտավոր առանձնահատկություններից ելնելով՝ պրոբացիայի ծառայության կազմում գործում են անչափահասների գործերով հատուկ վերապատրաստում անցած մասնագետներ:

2. Պրոբացիայի անչափահաս շահառուների հետ հանդիպումների համար պրոբացիայի ծառայությունում նախատեսվում են պրոբացիայի անչափահաս շահառուների կարիքներին համապատասխան հարմարեցված և առանձնացված սենյակներ:

3. Սույն օրենքով նախատեսված խնդիրների լուծման ընթացքում պրոբացիայի ծառայությունը պետք է հաշվի առնի պրոբացիայի անչափահաս շահառուի կարծիքը, ֆիզիկական բարեկեցությունը, նրա զարգացումը, կարողություններն ու անձնական հանգամանքները:

4. Պրոբացիայի անչափահաս շահառուի կարգավիճակի առանձնահատկություններից ելնելով՝ պրոբացիայի ծառայողը պարտավոր է՝

- 1) պրոբացիայի անչափահաս շահառուին, ինչպես նաև նրա օրինական ներկայացուցիչներին բացատրել վերջիններիս իրավունքների սահմանափակումների և նրանց վրա դրվող պարտականությունների էությունը.
- 2) հնարավորինս համագործակցել պրոբացիայի անչափահաս շահառուի և նրա ծնողների կամ օրինական ներկայացուցիչների հետ:
- 5. Պրոբացիայի ծառայության աշխատանքը չպետք է սահմանափակի պրոբացիայի անչափահաս շահառուների՝ օրենսդրությամբ սահմանված իրավունքների իրականացումն այնքանով, որքանով դա համատեղելի է նրանց նկատմամբ կիրառված պատժի և հարկադրանքի այլ միջոցների կատարման հետ:
- 6. Պրոբացիայի ծառայությունը պրոբացիայի անչափահաս շահառուի վերաբերյալ տրամադրվող խորհրդատվական զեկույցը կազմելիս պարտավոր է՝
 - 1) պրոբացիայի անչափահաս շահառուի հետ հանդիպմանն ապահովել հոգեբանի, պրոբացիայի անչափահաս շահառուի օրինական ներկայացուցչի կամ խնամակալության և հոգաբարձության մարմնի մասնակցությունը.
 - 2) դիմել համապատասխան խնամակալության և հոգաբարձության մարմին՝ պրոբացիայի անչափահաս շահառուի վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու համար.
 - 3) դիմել այն ուսումնական հաստատություններ, որտեղ սովորել է պրոբացիայի անչափահաս շահառուն՝ նրա առաջադիմության, վարքագծի, հետաքրքրությունների շրջանակի և նախապիրությունների վերաբերյալ տվյալներ ստանալու համար:

Գ Լ ՈՒ Խ 14

ՊՐՈԲԱՑԻԱՅԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԻՐԱԿԱՆԱՅՎՈՂ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 50. Պրոբացիայի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունը

- 1. Պրոբացիայի կատարման նկատմամբ գերատեսչական վերահսկողությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը:
- 2. Վերահսկողությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավասու ստորաբաժանման կամ Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարի հանձնարարականով գործող պաշտոնատար անձանց կողմից պրոբացիայի ծառայության ստորաբաժանումներ և պրոբացիայի շահառուների տեղակայման վայրեր այցելելու, վերահսկողության պլանները, անձնական գործերը և այլ փաստաթղթերը պահանջելու և ուսումնասիրելու, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից համապատասխան տեղեկատվություն պահանջելու միջոցով:
- 3. Վերահսկողություն իրականացնող Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության պաշտոնատար անձն իրավունք ունի բացատրություններ պահանջելու պրոբացիայի ծառայության աշխատակիցներից և պրոբացիայի շահառուներից:
- 4. Վերահսկողության նպատակով կատարվող գործողությունների մասին համապատասխան պաշտոնատար անձը կազմում է արձանագրություն, որը ստորագրվում է արձանագրությունը կազմող պաշտոնատար անձի, ինչպես նաև գործողություններին մասնակցող կամ աջակցող այլ անձի կողմից: Վերջիններս կողմից արձանագրությունն ստորագրելուց հրաժարվելու դեպքում արձանագրությունը կազմող պաշտոնատար անձն այդ մասին նշում է անում արձանագրության մեջ՝ նշելով հրաժարման պատճառները:

Հոդված 51. Պրոբացիայի կատարման նկատմամբ դատախազական հսկողությունը

1. Հայաստանի Հանրապետության դատախազությունը «Դատախազության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու շրջանակում հսկողություն է իրականացնում պրոբացիայի ծառայության կողմից ազատությունից զրկելու հետ չկապված

պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կիրառման օրինականության նկատմամբ:

Գ Լ ՈՒ Խ 15

ՊՐՈՔԱՑԻԱՅԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 52. Պրոքացիայի ծառայությունը

1. Պրոքացիայի ծառայությունը գործում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության համակարգում՝ որպես առանձնացված ստորաբաժանում:
2. Պրոքացիայի ծառայությունը կազմված է կենտրոնական և տարածքային մարմիններից: Պրոքացիայի ծառայողները քաղաքացիական ծառայողներ են:
3. Պրոքացիայի ծառայության կենտրոնական մարմինը բաղկացած է բաժիններից, որոնց կազմում կարող են գործել բաժանմունքներ:
4. Պրոքացիայի ծառայության տարածքային մարմիններ են պրոքացիայի ծառայության մարզային (Երևանի քաղաքային) մարմինները, որոնց կազմում կարող են գործել բաժիններ:
5. Պրոքացիայի ծառայության կանոնադրությունը, կառուցվածքը և պրոքացիայի ծառայության ներքին կանոնակարգը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարի ներկայացմամբ:
6. Պրոքացիայի ծառայությունում ծառայությունն իրականացվում է օրինականության, մարդու և քաղաքացու իրավունքներն ու ազատությունները, պատիվն ու արժանապատվությունը հարգելու, մարդասիրության ու հրապարակայնության սկզբունքների պահպանմամբ՝ միանձնյա ու կենտրոնացված ղեկավարման միջոցով:
7. Պրոքացիայի ծառայության կենտրոնական և տարածքային մարմիններն ունեն Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի պատկերով և իրենց հայերեն անվանմամբ կլոր կնիք, միասնական նմուշի ձևաթղթեր, խորհրդանիշ և անհատականացման այլ միջոցներ: Պրոքացիայի ծառայողները կարող են կրել համազգեստ:
8. Պրոքացիայի ծառայության կենտրոնական և տարածքային մարմինների կողմից օգտագործվող կնիքի, միասնական նմուշի ձևաթղթերի, խորհրդանիշի, անհատականացման այլ միջոցների, համազգեստի և կրծքանշանի նկարագիրը, ինչպես նաև համազգեստ և կրծքանշան կրելու կարգը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:

Հոդված 53. Պրոքացիայի ծառայության լիազորությունները

1. Պրոքացիայի ծառայությունը՝
 - 1) ապահովում է Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված այլընտրանքային խափանման միջոցների կատարումը.
 - 2) ապահովում է Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով նախատեսված անվտանգության միջոցների կատարումը.
 - 3) ապահովում է Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով նախատեսված ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների կատարումը.
 - 4) տրամադրում է պրոքացիայի շահառուի վերաբերյալ խորհրդատվական զեկույցներ, ներկայացնում հաշվետվություններ և միջնորդություններ.
 - 5) վերահսկողություն է իրականացնում պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատժի կրումից ազատելու, պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատման դեպքում փորձաշրջանի մեջ գտնվող կամ պատժի կրումը հետսաձգված անձանց նկատմամբ.
 - 6) իրականացնում է հաշտարարություն.
 - 7) իրականացնում է վերատցիալականացման միջոցառումներ.
 - 8) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:
2. Պրոքացիայի ծառայությունում կարող են իրականացվել քրեաբանական հետազոտություններ՝ պրոքացիայի շահառուների նկատմամբ կիրառվող վերատցիալականացման, հանցագործությունների կանխման և վերականգնողական միջոցառումների գիտական ուսումնասիրության նպատակով:
3. Պրոքացիայի ծառայության ֆինանսավորումն իրականացվում է պետական բյուջեի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցների հաշվին:

Հոդված 54. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության լիազորությունները պրոքացիայի ծառայության կազմակերպման գործում

1. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը կազմակերպում, ղեկավարում և վերահսկողություն է իրականացնում պրոբացիայի ծառայության գործունեության նկատմամբ:
2. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը՝
 - 1) կազմակերպում է և ընդհանուր վերահսկողություն իրականացնում պրոբացիայի ծառայության գործունեության նկատմամբ.
 - 2) արձակում է պրոբացիայի ծառայության գործունեության կազմակերպմանն ուղղված հրամաններ և տալիս է ցուցումներ.
 - 3) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարում է նշանակումներ, կիրառում է կարգապահական և խրախուսանքի միջոցներ.
 - 4) քննում է պրոբացիայի ծառայողների նկատմամբ բերված բողոքները, օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով և իր լիազորությունների սահմաններում կասեցնում, վերացնում, անվավեր, չեղյալ կամ ուժը կորցրած է ճանաչում պրոբացիայի ծառայության պաշտոնատար անձանց՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին հակասող, այլոց իրավունքները խախտող կամ սահմանափակող հրամանները, որոշումներն ու ցուցումները.
 - 5) սահմանում է պրոբացիայի ծառայության կողմից հաշվետվություններ ներկայացնելու կարգը և ժամկետները.
 - 6) հաստատում է պրոբացիայի ծառայողի այցելության արդյունքում, պրոբացիայի ծառայողին իրավասու մարմնի որոշմամբ սահմանված վայր մուտքը և ելքն արգելելու, պրոբացիայի ծառայողի պարտականությունների կատարմանը ցանկացած ձևով խոչընդոտելու դեպքում կազմվող արձանագրությունների ձևերը.
 - 7) հաստատում է իրավասու մարմնի որոշմամբ սահմանված կոնկրետ սահմանափակումների վերաբերյալ կազմվող հաշվետվությունների և արձանագրությունների ձևերը.
 - 8) սահմանում է պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատելու, պատիժն ավելի մեղմ պատժով փոխարինելու, դատվածությունը հանելու վերաբերյալ խորհրդատվական զեկույցը կազմելու և տրամադրելու կարգը.
 - 9) հաստատում է կամավորի հետ կնքվող պայմանագրի օրինակելի ձևը և պայմանները.
 - 10) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 55. Պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը

1. Պրոբացիայի ծառայությունը ղեկավարում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը:
2. Պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը՝
 - 1) ապահովում է պրոբացիայի ծառայության բնականոն գործունեությունը.
 - 2) ապահովում է «Պրոբացիայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի, սույն օրենքի, Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքների ու իրավական ակտերի պահանջների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարի հրամանների և ցուցումների կատարումը.
 - 3) իր իրավասության շրջանակում ընդունում է հրամաններ, որոշումներ, տալիս է ցուցումներ.
 - 4) իրեն վերապահված լիազորությունների սահմաններում առանց լիազորագրի հանդես է գալիս պրոբացիայի ծառայության անունից, ներկայացնում նրա շահերը, տալիս է լիազորագրեր պրոբացիայի ծառայության անունից հանդես գալու համար.
 - 5) օրենքով, այլ իրավական ակտերով և հիմնադրի սահմանած կարգով տնօրինում է պրոբացիայի ծառայությանն ամրացված գույքը.
 - 6) պրոբացիայի ծառայության անունից ներկայացնում է հաշվետվություններ.
 - 7) ներկայացնում է պրոբացիայի ծառայությունն այլ մարմինների, կազմակերպությունների և քաղաքացիների հետ հարաբերություններում.
 - 8) իր իրավասության շրջանակում քննում է պրոբացիայի ծառայողների որոշումների, գործողությունների կամ անգործության դեմ բերված բողոքները, օրենքով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված իր լիազորությունների սահմաններում կասեցնում, վերացնում, անվավեր, չեղյալ կամ ուժը կորցրած է ճանաչում պրոբացիայի ծառայության պաշտոնատար անձանց՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին հակասող, այլոց իրավունքները խախտող կամ սահմանափակող հրամանները, որոշումներն ու ցուցումները.
 - 9) միջնորդություն է ներկայացնում պրոբացիայի ծառայությունում քաղաքացիական ծառայողին պաշտոնի նշանակելու իրավասություն ունեցող անձին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ենթարկելու վերաբերյալ.
 - 10) առաջարկություններ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարին՝ պրոբացիայի ծառայությանն առնչվող օրենսդրության կատարելագործման վերաբերյալ.
 - 11) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:
3. Պրոբացիայի ծառայության ղեկավարը պատասխանատվություն է կրում պրոբացիայի ծառայության խնդիրների իրականացման համար:

Հոդված 56. Պրոբացիայի ծառայության տարածքային մարմնի ղեկավարը

1. Պրոբացիայի ծառայության տարածքային մարմնի (այսուհետ՝ տարածքային մարմին) ղեկավարումն իրականացնում է տարածքային մարմնի ղեկավարը: Տարածքային մարմնի ղեկավարը՝

- 1) ապահովում է տարածքային մարմնի բնականոն գործունեությունը.
- 2) իր իրավասության շրջանակում ապահովում է սույն օրենքի, Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքների ու իրավական ակտերի պահանջների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարի հրամանների և ցուցումների կատարումը.
- 3) իր իրավասության շրջանակում ընդունում է որոշումներ, տալիս է ցուցումներ.
- 4) իր իրավասության շրջանակում քննում է պրոբացիայի ծառայողների նկատմամբ բերված բողոքները, օրենքով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված իր լիազորությունների սահմաններում կասեցնում, վերացնում, անվավեր, չեղյալ կամ ուժը կորցրած է ճանաչում պրոբացիայի ծառայողի՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին հակասող, այլոց իրավունքները խախտող կամ սահմանափակող որոշումներն ու ցուցումները.
- 5) իրեն վերապահված լիազորությունների սահմաններում առանց լիազորագրի հանդես է գալիս տարածքային մարմնի անունից, ներկայացնում նրա շահերը.
- 6) տարածքային մարմնի առանձին գործառույթներն իրականացնելու համար տալիս է լիազորագրեր.
- 7) միջնորդություն է ներկայացնում պրոբացիայի ծառայության ղեկավարին՝ տարածքային մարմնի ծառայողներին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ենթարկելու վերաբերյալ.
- 8) առաջարկություններ է ներկայացնում պրոբացիայի ծառայության ղեկավարին՝ պրոբացիայի ծառայությանն առնչվող օրենսդրության կատարելագործման վերաբերյալ.
- 9) տարածքային մարմնի անունից ներկայացնում է հաշվետվություններ.
- 10) ներկայացնում է տարածքային մարմնին այլ մարմինների, կազմակերպությունների և քաղաքացիների հետ հարաբերություններում.
- 11) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 57. Պրոբացիայի ծառայության կամավորը

- 1. Կամավորները պրոբացիայի ծառայության առջև դրված խնդիրների լուծման նպատակով անվճար հիմունքներով մասնակցում են վերջինիս գործառույթների իրականացմանը՝ որպես օժանդակողներ:
- 2. Կամավորները ներգրավվում են պրոբացիայի ծառայության հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա:
- 3. Պրոբացիայի ծառայության հետ կնքված պայմանագրում նշվում են կամավորի իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը: Պայմանագրի օրինակելի ձևը և պայմանները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարը:
- 4. Իրենց գործունեության ընթացքում կամավորները պարտավոր են պահպանել իրենց հայտնի դարձած տեղեկությունների գաղտնիությունը և չփոխանցել այն երրորդ անձանց:
- 5. Կամավորներին ներկայացվող չափանիշները և նրանց ներգրավման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 58. Կամավորի իրավունքները

- 1. Կամավորն իրավունք ունի՝
 - 1) ծանոթանալու իր իրավունքները և պարտականությունները սահմանող իրավական ակտերին.
 - 2) ստանալու իր պարտականությունների կատարման համար սահմանված կարգով անհրաժեշտ տեղեկություններ և նյութեր.
 - 3) անվտանգ և անհրաժեշտ աշխատանքային պայմանների ապահովվածության.
 - 4) պետական բյուջեի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցների հաշվին վերապատրաստվելու:
- 2. Կամավորը կարող է ունենալ սույն օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված այլ իրավունքներ:

Հոդված 59. Կամավորի պարտականությունները

- 1. Կամավորը պարտավոր է՝
 - 1) կատարել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության, օրենքների և այլ իրավական ակտերի պահանջները.

- 2) կատարել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ իրեն վերապահված պարտականությունները ճշգրիտ ու ժամանակին.
- 3) կատարել պրոբացիայի ծառայության մարմինների և պաշտոնատար անձանց՝ իրենց լիազորությունների շրջանակում ընդունված հրամաններն ու որոշումները, տրված կարգադրություններն ու ցուցումները.
- 4) պետական, ծառայողական կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող փաստաթղթերի հետ աշխատելիս պահպանել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջները.
- 5) ապահովել պայմանագրով իր ստանձնած պարտականությունների կատարումը:
- 2. Կամավորը պարտավոր է իրեն վերապահված իրավունքներն իրացնել օրենքին համապատասխան և իր գործունեության ընթացքում թույլ չտալ քաղաքացիների ու կազմակերպությունների իրավունքների և օրինական շահերի որևէ խախտում:
- 3. Կամավորի համար օրենքով և պայմանագրով կարող են սահմանվել նաև այլ պարտականություններ:

Գ Լ ՈՒ Խ 16

ԵԶՐԱՓՈՎԻՉ ԵՎ ԱՆՅՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 60. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

- 1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:
- 2. Սույն օրենքի 23-րդ հոդվածը, ինչպես նաև 3-րդ, 5-րդ և 8-րդ գլուխների դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ից:
- 3. Սույն օրենքի 11-րդ գլխի դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2017 թվականի հունվարի 1-ից, բացառությամբ այլընտրանքային խափանման միջոցների և անվտանգության միջոցների հետ համակցված կիրառվող էլեկտրոնային հսկողության դրույթների, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ից:

Հոդված 61. Պրոբացիայի ծառայության ստեղծումը, կանոնադրության, կառուցվածքի, հաստիքների քանակի և պրոբացիայի ծառայությունում քաղաքացիական ծառայողների պաշտոնների անվանացանկի հաստատումը

- 1. Պրոբացիայի ծառայությունը ենթակա է ստեղծման, կանոնադրությունը, կառուցվածքը, հաստիքների քանակը և անվանացանկը՝ հաստատման սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում:
- 2. Պրոբացիայի ծառայության ստեղծման պահից դադարում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնի գործունեությունը:

Հոդված 62. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնի աշխատողներին պրոբացիայի ծառայողներ համարելը

- 1. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնում աշխատող պետական ծառայողները համարվում են պրոբացիայի ծառայողներ, ընդ որում պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի, պրոբացիայի ծառայության ղեկավարի տեղակալների, պրոբացիայի ծառայության տարածքային մարմինների ղեկավարների և պրոբացիայի ծառայության բաժինների պետերի պաշտոնները զբաղեցվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված մրցութային կարգով:

Հոդված 63. Պրոբացիայի ծառայության աշխատողների փորձաշրջանի առանձնահատկությունները

- 1. Պրոբացիայի ծառայության պաշտոնն առաջին անգամ զբաղեցնող անձի նշանակումն իրականացվում է մինչև վեց ամիս փորձաշրջանով: Փորձաշրջանի ընթացքում պրոբացիայի ծառայողը Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության կազմում գործող մասնագիտացված ուսումնական հաստատությունում անցնում է ուսումնառության ծրագիր, հանձնում է որակավորման քննություն և ստանում է որակավորման վկայական: Որակավորման քննությունը չհանձնած և որակավորման վկայական չստացած անձը համարվում է օրենքով սահմանված

փորձաշրջանը չանցած:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո սույն օրենքի 62-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված անձինք պրոբացիայի ծառայությունում քաղաքացիական ծառայության պաշտոն զբաղեցնում են առանց սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված ուսումնառության ծրագիրն անցնելու՝ մինչև 2017 թվականի հունվարի մեկը՝ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով ատեստավորում (թեստավորման և հարցազրույցի եղանակներով) անցնելու պայմանով՝ մինչև 2017 թվականի հունվարի մեկը գործող կարգին համապատասխան:

Հոդված 64. Պրոբացիայի ծառայության դասային աստիճան շնորհելը

1. Սույն օրենքի 62-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված անձանց նախկինում շնորհված կոչումները պահպանվում են, և պրոբացիայի ծառայությունում քաղաքացիական ծառայության պաշտոնում նշանակվելու հետ միաժամանակ շնորհվում է իրենց ունեցած կոչմանը համապատասխան դասային աստիճան:

2. Պրոբացիայի ծառայությունում քաղաքացիական ծառայության պաշտոնում նշանակվելիս, եթե անձն ունի ավելի բարձր դասային աստիճան (կոչում), ապա վերջինիս շնորհվում է այդ դասային աստիճանին (կոչումին) համապատասխան քաղաքացիական ծառայության դասային աստիճան:

Հոդված 65. Ծառայության ստաժը հաշվարկելը

1. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնի ծառայողներին պրոբացիայի ծառայության համապատասխան ստորաբաժանումներում նշանակելիս նրանց ունեցած ստաժը հաշվարկվում է քաղաքացիական ծառայության ստաժի մեջ:

Հոդված 66. Անձնական գործերը փոխանցելը

1. Պրոբացիայի ծառայող նշանակվելու պահից Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնի նախկին ծառայողները շարունակում են վարել պրոբացիայի շահառուների անձնական գործերը, եթե պրոբացիայի ծառայությունում իրենց զբաղեցրած պաշտոնում այդպիսի լիազորություն իրենց վերապահված է: Հակառակ դեպքում պրոբացիայի ծառայությունում նշանակվելու պահից նրանք պրոբացիայի շահառուի անձնական գործերը հանձնում են ըստ ենթակայության:

Հոդված 67. Պրոբացիայի ծառայողների վարձատրությունը

1. Սույն օրենքի 62-րդ հոդվածի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնում աշխատող պետական ծառայողին պրոբացիայի ծառայող համարելիս պահպանվում է մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը նրա հիմնական աշխատավարձի գործող չափը, եթե այն ավելի բարձր է «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով որպես քաղաքացիական ծառայող նրա համար որոշվող հիմնական աշխատավարձի չափից:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված դրույթը չի գործում սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո քաղաքացիական ծառայողի պաշտոնի փոփոխության դեպքում, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց բազային աշխատավարձի փոփոխության արդյունքում բարձրանում է նրա հիմնական աշխատավարձի չափը:

Հոդված 68. Պրոբացիայի ծառայողի սոցիալական ապահովությունը

1. Պրոբացիայի ծառայողի սոցիալական, այդ թվում՝ կենսաթոշակային ապահովությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության այլընտրանքային պատիժների կատարման բաժնի պետական ծառայողը պրոբացիայի ծառայողի պաշտոնում նշանակվելու (քաղաքացիական ծառայող համարվելու) օրվանից հետո՝ երեք տարվա

ընթացքում, օգտվում է «Պետական կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ երկարամյա ծառայության զինվորական կենսաթոշակ ստանալու իրավունքից: Այս դեպքում պրոբացիայի ծառայությունում պաշտոն զբաղեցրած ժամանակահատվածը համարվում է զինվորական ծառայության ստաժ:

**Հայաստանի Հանրապետության
Նախագահ**

Ս. Սարգսյան

2016 թ. մայիսի 23
Երևան
ՀՕ-48-Ն